

Lukki

KIRJASTOT
10
VUOTTA

Karkkilan, Lohjan ja Vihdin kirjastojen asiakaslehti 2015

TÄSSÄ NUMEROSSA:

SIVULLA 2

Lukki-kirjastot yhteistyössä 10 vuotta
(*Maritta Turunen*)

Päivitä kirjastokäsitksesi
(*sivistystoimentarkastaja Taina Pirhonen*)

SIVULLA 3

Minna Suurosen ja Antti Virravirran näyttelijäperheessä luetaan kotona, bussissa, teatterissa ja boksissa
(*Eeva Nikander*)

SIVULLA 4-5

Lautakuntien puheenjohtajat vastaavat: mm. Minkä kirjan luit viimeksi?

Koulu ja kirjasto yhteistyössä
(*Airi Hyvönen*)

LEHDESSÄ MYÖS

Valtakunnallinen Lukuinto-teemavuosi
(*Henna Kaukonen*)

Lukki-kirjastojen moninaista hanketoimintaa esittelyssä

Tietokirjailijat Elias-tietokantaan
(*Jaakko Kivistö*)

Yhteisöllistä lukemista, mm. kirjastojen lukupiirit

Sähköisiä palveluita: sähkökirjoja, sanoma-lehtiä ja striimausta

Näyttelijäperheessä luetaan paljon

Näyttelijät Minna Suuronen ja Antti Virravirta muuttivat vuosituhaten vaihteessa Vihtijärvelle, missä heidän

kolme tytärtään ovat kasvaneet ahkeriksi kirjastonkäyttäjiksi. Mikäpä onkaan Lukki-kirjastojen antia hyödyntäessä: Vihdin

kirjastoauto pysähtyy tyttöjen kouluilla ja perheen omasta ehdotuksesta myös lähellä heidän kotiaan, Karkkilan kirjastoa taas

on kätevä käyttää kauppa- ja harrastusreissujen yhteydessä.

Lue lisää sivulta 3.

Kirjastoautot – kirjastopalveluita pyörien päällä

Kirjastoautot ovat tärkeä osa toimivaa kirjastoverkkoa. Ne palvelevat alueita, joissa ei ole kiinteää kirjastoa. Erityisen tärkeitä kirjastoauton käynnit ovat niille kouluille ja päiväkodeille, joiden lähellä ei ole kirjastoa. Kirjastoauto onkin monelle lapselle ensimmäinen kosketus kirjastopalveluihin. Reittiaikatauluissa yleensä alkupäivä on varattu päiväkotien ja koulupysäkeille. Iltapäivällä ja alkuillasta vuorossa ovat haja-asutusalueilla ja taajamissa sijaitsevat pysäkit.

Niinä päivinä, jolloin ei reitillä ole kouluja tai päiväkoteja, pystytään ajamaan myös iltapysäkkejä. Lohjan alueella kiertää kaksi kirjastoautoa, Saima eteläisen Lohjan alueella ja Nuppu pohjoisen Lohjan, etupäässä Nummen ja Pusulan alueella. Vihdin seutu kiertää Vihdin kunnan kirjastoautoa. Kaikkiaan Lukki-kirjastojen kolme kirjastoautoa käyvät kahden viikon periodin aikana yhteensä 173 kirjastoautopysäkillä.

Uusi uljas Saima

Lohjan kirjastoautot ovat tarjonneet jo yli viidenkymmenen vuoden ajan kirjastopalveluita.

Tammikuusta 2014 alkaen lohjalaisia on palvellut järjestyksessään viides kirjastoauto. Uusi kirjastoauto valmistettiin Kiitorin Kausalan tehtaalla. Alusta on Volvon B9R ja kori Kiitorin Libris. Korin kehä rakenne on ruostumatonta terästä. Kaunotar sai nimekseen Saima paikkakunnalla vaikuttaneen runoilija Saima Harmajan mukaan. Uusi kirjastoauto ei taatusti jää huomaamatta liikenteessä ja pysäkeillä. Saiman pirteän oranssi väri erottuu vuodenajasta tai maisemasta riippumatta. Saiman ulko- ja sisäväriyksen sekä teippauksilla toteutetun kuvituksen on suunnitellut Lohjan kaupunginkirjastossa työskentelevä kirjastovirkailija Kaisa Kallio. Suunnittelun perusajatuksena on ollut tehdä aikaa kestävä, pelkistetty kokonaisuus.

Sisätiloissa ulkovaikutuksen oranssia on käytetty tehoste- väriä. Saima on edeltäjiään valoisampi, viihtyisämpi ja käytäjäystävällisempi. Asioiden mukavuutta lisäävät kirjastoauton takaosan sohva, pysäkki- ja ajonaikainen ilmastointi, led-valaistus, sekä koko auton mittaisesta kattoikkunasta ja siivikkunoista tuleva päivänvalo. Pyörivät, läpinäkyvät av-telineet, näyttelyhyllit sekä kallistetut alahyllit tuovat aineiston esille entistä paremmin. Invanostimen ansiosta uuteen kirjastoautoon on esteetön pääsy pyörätuolilla. Sisustuksen suunnittelussa on pyritty huomioimaan tilan monikäyttöisyys ja tulevaisuuden tarpeet. Datatykki ja valkokangas mahdollistavat vaikkapa esitysten pidon tai kouluyhteistyön laajentamisen. Myös henkilökunnan

työskentelyolosuhteet ovat parantuneet merkittävästi.

Hyvä vastaanotto

Uusi kirjastoauto on otettu hyvin vastaan. Kävijä- ja lainausmäärät ovat lisääntyneet. Vaikka aineistoa on hiukan vähemmän kuin edellisessä kirjastoautossa, niin aineisto on uutta ja ajankohtaista. Kokoelmaa vaihdetaan päivittäin. Vanhempaa aineistoa pystytään toimittamaan pyynnöstä seuraaville käyntikerroille. Kirjastoautot ovat osa Lukki-kirjastoverkkoa, joten auton asiakkaalla on käytössä samat kokoelmat kuin kiinteiden kirjastojenkin asiakkailla.

Uusia pysäkkitoiveita vastaanotetaan

Kirjastoautojen toiminta on joustavaa. Reittiaikataulua uudistetaan säännöllisesti. Uusia pysäkkejä perustetaan tarpeen mukaan. Hiljaiseksi muuttuneita pysäkkejä lakkautetaan tai siirretään vilkkaampaan paikkaan. Kirjastoautojen henkilökunta ottaa mielellään vastaan ehdotuksia uusista pysäkkipaikoista.

Teksti: Sirpa Kangasaho

Lukki-kirjastot Karkkila, Lohja ja Vihti yhteistyössä 10 vuotta

Toukokuun 19. päivänä vuonna 2005 ottivat Karja-lohjan, Karkkilan, Lohjan, Nummi-Pusulan, Sammatin ja Vihdin kirjastot käyttöön yhteisen kirjastojärjestelmän, Akateemisen Tietopalvelun ATP Origon. Samalla kirjastot alkoivat toimia kirjastokimppana. Nykyään kimpan kuntien lukumäärä on kuntaliitosten myötä supistunut kolmeen eli Karkkilaan, Lohjaan ja Vihtiin, mutta toiminta-alue on kuitenkin sama kuin aloitettaessa.

Kirjastokimpan suunnittelu aloitettiin erilaisia kontakteja jo luontevasti solmineiden naapurikirjastojen kesken vuonna 2003. Mallia otettiin myös Hiiden Opiston ja Länsi-Uudenmaan Musiikkiopiston kokoonpanoista. Tuolloin todettiin yksimielisesti, että yhteistyöstä olisi kaikille kirjastoille ja niiden asiakkaille hyötyä. Erityisesti painotettiin kustannustehokkuutta, palvelun parantumista ja asiakkaiden seudullisen tasa-arvon lisääntymistä,

kun kirjastojen kokoelmat saataisiin yhteiseen käyttöön. Yli 80 % kirjastoista Suomessa kuului jo tuohon aikaan vapaaehtoisuuteen ja vastavuoroisuuteen perustuviin, kuntarajat ylittäviin kimppoihin. Kun kuntien päättäjät suhtautuivat yhteistyösuunnitelmiin myönteisesti, kilpailutettiin kirjastojärjestelmät, konvertoitiin kaikkien kirjastojen luettelointi- ja nidetiedot yhteiseen tietokantaan ja laadittiin yhteiset käytösaännöt. Myös asiakas- ja lainausrekisterit yhdistettiin. Kirjastoille suunniteltiin uusi Lukki-kirjastokortti, mutta myös vanhat kortit jäivät käytöön.

Toiminnan tehostumista on saatu aikaan monella tavalla, esim. luettelointiyhteistyöllä on voitu vähentää päällekkäistä työtä. Yhteisillä aineistokilpailutuksilla on saatu taloudellista säästöä. Asiakkaille Web-Origo, verkkokirjasto, antaa mahdollisuuden selata kimpan kaikkien kirjastojen aineisto- ja nidetietoja,

tehdä varauksia ja uusia lainoja. Aineiston saaminen naapurikuntien kirjastoista on parantunut huomattavasti vuonna 2014, kun seutukuljetus on saatu kiertämään kaksi kertaa viikossa kaikissa kirjastoissa. Aineiston voi myös palauttaa mihin tahansa Lukki-kirjastoon huolimatta siitä, mistä toisesta Lukki-kirjastosta se on lainattu. Yhdessä on myös hankittu e-aineistoja asiakkaiden käyttöön. Kotimaisten sanomalehtien tietokanta ePress on käytössä kirjastoissa. E-kirjoja voi lainata kirjastojen kotisivujen kautta Ellibs-palvelusta ja myös Naxos-musiikkikirjastopalvelu on käytettävänä kotikoneilla.

Lukki-kirjastot ovat saaneet Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston avustuksia moniin erilaisiin hankkeisiin, joita kirjastoillamme on keskimääräistä enemmän Uudellamaalla. Hankerahaa on kymmenen vuoden aikana ollut käytävissä huomattava summa, noin 200 000 e. Tässä

lehdessä kerrotaan monimuotoisista projekteistamme. Elias-kirjailijatietokannan kokoaminen on sinänsä kulttuuriteko. Henkilökunnan täydennyskoulutusta on voitu järjestää tehokkaasti omalla alueella usean vuoden ajan. Koulujen ja kirjastojen yhteistyöhön on saatu useita avustuksia, joilla on voitu toteuttaa mediakasvatusta, lukuharrastusta ja nuorten kasvua edistäviä projekteja. Hankerahoilla on voitu järjestää monia kirjailijavierailuja myös aikuisille. Parhaillaan on menossa tietokirjailijoita esille tuova Tutustu tekijään -projekti. Myös tämän asiakaslehden julkaiseminen on ollut mahdollista aluehallintoviraston avustuksella.

Vapaaehtoinen kirjastojen yhteistyö on sujunut hyvässä hengessä, tuonut tehokkuutta, näkyvyyttä, asiantuntijuuden kasvua ja lisännyt asiakkaiden tasa-arvoisuutta.

"Tällaista kuntarajojen yli toimivaa palvelua toivoisi olevan

muillakin aloilla", toteaa näyttelijä **Minna Suuronen** tämän lehden jutussa, jossa kerrotaan hänen perheensä kirjastonkäytöstä. Lukki-kirjastot juhlivat 10-vuotista yhteistyötään vuonna 2015 järjestämällä kirjailijavierailuja ja muita tapahtumia sekä julkaisemalla tämän joka kotiin jaettavan palveluistaan kertovan lehden. Esittelemme lehdessä myös palveluitamme, joita ei tunneta vielä kovin hyvin, mm. e-kirjojen lainaamisen ja sähköisten sanomalehtien lukemisen kirjastoissa toivoisimme lisääntyvän.

Tervetuloa käyttämään monipuolisia palveluitamme Lukki-kirjastojen 11 kirjastossa ja kolmessa kirjastoautossa, joissa lainaus sujuu yhdellä kirjastokortilla. Jokaisella kirjastolla on mielenkiintoisia erityispiirteitä ja oma historiansa. Kannattaa tulla tutustumaan ja yllättymään!

Maritta Turunen
Kirjastotoimenjohtaja
Lohjan kaupunginkirjasto

Päivitä kirjastokäsityksesi!

A voin lähdekoodi. Elektroniset aineistot. Aukioloaika päivittäin klo 7–22. Ilmaisia näyttelyjä ja tapahtumia vuoden jokaisena päivänä. Työtilaa pienyrityksille. Hiljaisia huoneita rauhaa kaipaavalle. Tämän päivän kirjastosta löydät yhä hyllymetreittäin luettavaa ja kuunneltavaa, mutta älä anna kirjaston perinteisen imagon hämätä; kaikki edellä mainittu on jo todellisuutta Suomen kirjastoissa.

Samalla kun kirjojen kokonaislainaus tilastojen mukaan hiljalleen vähenee, erilaisten tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten osallistujamäärä kasvaa. Kirjastossa perheen vanhin pääsee osallistumaan tablet-tiopastukseen samalla kun perheen nuorin kipaisee satutunnille tai aakkosjumppaan. Kevyelle tabletille voi lainata kirjastosta e-kirjan, jonka tekstiä voi suurentaa tarpeen mukaan.

Kirjastot ovat avoimia ja ilmaisia tiloja kaikille. Jos muistikuviesi kirjastossa on pääasiassa hyllyjä ja kovia tuoleja, nykyään kirjastossa on lupa myös viihtyä ja viettää aikaa vaikkapa nojatuolin uumenissa. Monessa kunnassa lehtisali tai koko kirjasto on jo avattu kuntalaisten käyttöön aamuvarhaisesta iltamyöhään ovelta luettavan kirjastokortin ja tunnuskoodin avulla. Kirjastotila ei enää ole olemassa kirjoja vaan asiakkaita, juuri sinua varten.

Nykyään entistä suurempi osa jokapäiväisistä palveluista on siirtynyt internetin ihmeelliseen maailmaan. Suurimmalle osalle suomalaisista tämä sopii mainiosti, mutta Tilastokeskuksen vuoden 2013 tilastojen mukaan alle 2 100 €/kk ansaitsevista vain 55 %:lla on kotona käytössään tietokone. Kirjastolain mukaan "yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen

tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia siivestykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen". Yksi kirjastojen tärkeimmistä tehtävistä onkin ehkäistä syrjäytymistä. Siksi voit kirjastossa käyttää tietokonetta ja nettiä, lukea kirjoja ja lehtiä, tehdä ryhmätöitä, kuunnella musiikkiesityksiä, opiskella, tavata ihmisiä, etsiä tietoa ja tutustua näyttelyihin – ilmaiseksi.

Nykyisessä taloustilanteessa kunnat joutuvat säästämään myös kirjastojen toimintakuluista. Kuntien budjeteissa kirjastot muodostavat kuitenkin alle prosentin kuluerän, jota siitä huolimatta höylätään vuosi vuodelta pienemmäksi. Kuntalaisille tämä näkyy esimerkiksi kirjastojen supistet-

tuina aukioloaikoina, vanhoina tietokoneina, henkilöstömäärän pienentymisenä sekä uuden aineiston vähäisempänä määränä. Kirjaston sisällä puolestaan huolta herättävät rekrytointikiellot, kalliit täydennyskoulutusten kustannukset sekä tärkeän asiantuntijatyon arvostuksen puute. Kansainvälisten tutkimusten mukaan kirjastoista saatavat palvelut tulisivat kuitenkin noin kolme kertaa kalliimmiksi, jos ne ostettaisiin yksityisiltä palveluntarjoajilta. Kirjastopalvelut järjestetään siis kunnissamme jo nyt erittäin taloudellisesti.

Jos kirjasto on sinulle tärkeä paikka ja palvelu, kerro se myös kuntasi päättäjille kirjeitse, sähköpostitse tai kasvotusten. Kirjastoväki ottaa mielellään mielipiteesi vastaan, mutta vasta päättäjien korviin kantautuvalla palautteella on vaikutusta kirjaston toimintaresursseihin. Mikäli taas et ole käynyt kir-

jastossa pitkään aikaan, tervetuloa tutustumaan nykyiseen monitoimikirjastoon ja saamaan tutkitusti valtakunnan parasta asiakaspalvelua!

Entä miten kolumnin alussa mainittu avoin lähdekoodi liittyy kirjastoihin? Suomen ensimmäinen avoimen lähdekoodin kirjastojärjestelmä, jonka ylläpidosta ja kehittämisestä vastaa kirjasto itse, otettiin käyttöön Joensuun seutukirjastossa kesällä 2014. Myös lähikirjastosi on samanlainen uuden ajan innovaattori, joka seuraa yhteiskunnan muutoksia ja kehittää jatkuvasti palvelujaan – sinua varten.

Teksti: Taina Pirhonen
Sivistystoimentarkastaja,
kirjastotoimi
Opetus- ja kulttuuritoimi
Etelä-Suomen
aluehallintovirasto

Lukki-lehti

Karkkilan, Lohjan ja Vihdin kirjastojen asiakaslehti
Julkinen tiedote

Julkaisija: Lohjan kaupunginkirjasto

Päätoimittaja: Maritta Turunen (Lohja)

Toimitussihteeri: Merja-Liisa Karhu (Lohja)

Toimituskunta: Lotta Jansson (Vihti), Kaisa Kallio (Lohja), Merja Lonkainen (Vihti), Eeva Nikander (Karkkila), Taina Sirola (Vihti) ja Ulla Österberg (Lohja)

Taitto: Tmi Harri Högmänder

Painopaikka: Hansaprint

Lehden julkaisemiseen on saatu avustus Etelä-Suomen aluehallintovirastolta.

Lohjan Muistin luentoja pääkirjaston Järnefeltinsalissa alkaen klo 18.00.

10.2.2015 Apulaisrehtori Janne Haapanen, Sibelius Lohjalla

14.2.2015 klo 12.00–14.30 Kalevalan juhluvuoden tilaisuus Lohjan pääkirjaston Järnefeltinsalissa (Huom! aika). Taiteilija Sari Kaasisen Perinteen voima -esitys. Mukana myös Paikkarin torpan tuki ry, Lohjan Karjalaseura ry sekä

Pikku kanteleet.

26.3.2015 Tutkija Raija Majamaa, Uutta ja vanhaa Elias Lönnrotista

1.10.2015 Kirjastonjohtaja, emeri Maija Berndtson, Kirjastojen tulevaisuus – menestys vai katastrofi

5.11.2015 Kirjastovirkailija Taina Kaarlela, Vieremän lukutuvan toiminnasta

Soiva Kirjasto 150 vuotta: Lohjan kaupunginorkesterin konsertteja pääkirjaston aulassa keski- ja viikkoinen touko- ja kesäkuussa alkaen klo 18 tai 19.

"Saiman sävelin – mennään

kirjastoautolla!" Lohjan kaupunginorkesterin soittajat kulkevat kirjastoauton reittiä kauniina kesäpäivinä toukokuun ja mahdollisesti vielä kesäkuunkin aikana.

6.6.2015 klo 10.00–16.00 Sibelius-aiheinen kirjallisuusseminääri Kässän talossa Virkkalassa. Luentoja, musiikkia ja runoja sekä retki Rantalaan, Järnefeltien maisemiin.

24.9.2015 klo 19.00 Laurentius-salissa Lohjan kaupunginorkesteri Sibelius: Kullervo.

7.11.2015 klo 15 Lohjan kaupunginkirjaston 150-vuotisjuhla Laurentius-salissa.

Näyttelijäperheessä luetaan kotona, bussissa, teatterissa ja boksissa

Näyttelijät **Minna Suuronen** ja **Antti Virnavirta** muuttivat vuosituhannen vaihteessa Vihtiärvälle, missä heidän kolme tyttärtään ovat kasvaneet ahkeriksi kirjastonkäyttäjiksi. Mikäpä onkaan Lukki-kirjastojen antia hyödyntäessä: Vihdin kirjastoauto pysähtyy tyttöjen kouluilla ja perheen omasta ehdotuksesta myös lähellä heidän kotiaan, Karkkilan kirjastoa taas on kätevä käyttää kauppa- ja harrastusreissujen yhteydessä.

Kirjastojen yhteistyö saakin koko perheeltä pelkkää kiitosta. “Tällaista kuntarajojen yli toimivaa palvelua toivoisi olevan muillakin aloilla”, sanoo Minna. Hänen mielestään kirjasto on ylipäättään suomalaisen yhteiskunnan loistava saavutus ja hieno palvelu. Tyttäret ovat samaa mieltä.

Minna ja Antti iloitsevat, että tytöt ovat oppineet arvostamaan kirjastoa. Minnasta on ollut myös mahtavaa seurata heidän itsenäistymistään kirjaston käyttäjinä. Perheen kirjastoreissuilla 14-vuotias **Myrsky**, kohta 13 täyttävä **Varpu** ja 11-vuotias **litu** etsivät nyt omin päin mieleisensä kirjat ja elokuvat kirjaston hyllyistä. Vanhemmille jää vapaus vaikkapa lueskella lehtisalisissa.

Minnan mielestä hyvä kirjasto palveleekin ihmisiä eri ikäkausina eri tavoin – toisaalta oma elämäntilanne vaikuttaa siihen, miten kirjastoa käyttää. “Itse aloin tyttöjen myötä käydä kirjastossa paljon aktiivisemmin”, hän toteaa.

Yhdessä vai erikseen?

Kun Myrsky, Varpu ja litu olivat nuorempia, vanhemmat lukivat heille lähes joka ilta. Koko perheen yhteisiä suosikkeja olivat mm. Mauri Kunnas ja Tatu ja Patu -kirjat. Minna pohtii, että voisihan perhe vieläkin lukea yhdessä.

“Mutta nyt olisi vaikea löytää sellaista kirjaa, josta kaikki tykkäisivät”, arvelee Myrsky. “Melkeinpä mahdotonta”, täydentää Varpu. Kolmella työllä onkin ihan omat juttunsa: paremmin keittiössä kuin tarinoiden maailmassa viihtyvä litu lukee mieluiten Helsingin leivontakirjoja, Varpu taas ahmii **Päivi Lukkarilan** ja **Merja ja Marvi Jalon** hevostarinoita. Myrsky nauttii esimerkiksi **Vilja-Tuulia Huotarisen** ja **Rick Riordanin** nuortenkirjoista, mutta on hyvää vauhtia laajentamassa reviiriään aikuisten romaaneihin.

“Nyt kun on alkanut lukea samoja kirjoja kuin vanhemmat, on kiva kysyä heiltä, mitä mieltä he ovat olleet niistä”, Myrsky pohjaa lukukokemusten jakamista perheen kesken. Minna ja Antti puhuvatkin lukemastaan paljon, mutta tyttöjen tulee juteltua kirjoista enemmän kavereitten kanssa. Varpu on huomannut,

“Ihanaa kun Karkkilan kirjasto on lauantaisinkin auki”, kiittelevät Minna Suuronen ja tyttäret litu (oik.), Varpu ja Myrsky Virnavirta. Minnan ja hänen puolisonsa Antti Virnavirran teatteritöiden takia lauantaiammut ovat perheelle parhaita hetkiä käydä kirjastossa. Kuva: Eeva Nikander.

että kaverit voivat myös auttaa löytämään uusia kirjoja luettavaksi – ja sen tietää myös litu, koska hän saa toisinaan Varpulta toimeksiannon valita kirjastosta lainattavat kirjat.

Myrskylle ja Varpulle lukuinto on poikunut myös kirjoitusvimman. Myrsky kirjoittaa lyhytproosaa ja runoja ja sovitti myös viime vuonna *Romeon ja Julian* Otlamman koulun näytelmäksi. Varpu puolestaan palkittiin kunniamaininnalla valtakunnallisessa Napero-Finlandia 2014 -satukilpailussa. Vapaa-ajallakin kirjoittamiselle löytyy aina aikaa. “Vaikka sitten yöllä”, paljastaa Myrsky äitinsä yllätykseksi. Tyttöjen illat kuluvatkin helposti muissa harrastuksissa, mutta niiden parista löytyy ideoita kirjoittamiseenkin.

Työksi vai huviksi?

Minna Suuronen ja Antti Virnavirta, jotka ovat suomalaisille tuttuja niin teatterista, valkokankaalta kuin televisioistakin, löytävät kirjastosta materiaalia myös työhönsä.

“Näyttelijät saavat aika usein työkappaleita tehtävästä tekstistä, mutta kaikessa tekemisessä ja taustamateriaalin hakemisessa kirjasto on aina se ensimmäinen paikka, mistä saa oikean kirjan käteensä”, Antti tiivistää. “No, ehkä nykyään netistä löytää myös nopeasti tietoa, mutta usein se on tieto siitä, mikä kirja on kirjastosta haettava.”

Kun Antilta kysyy, kuka on hänelle tärkein kirjailija, hän vastaa: “Näyttelijälle on aina tärkein se kulloinkin työn alla oleva eli nyt sen pitäisi olla **Edward Albee**.”

Antti esiintyy tänä keväänä Espoon kaupunginteatterissa Albeeen *Kuka pelkää Virginia Woolfia?* -näytelmässä. “Mutta silti yöpöydällä on myös **Econ Baudolino**”, hän lisää. **Umberto Eco** onkin yksi hänen ehdottomista suosikeistaan. Miestä kiinnostavat myös monenlaiset tietokirjat ja historia, joskaan ei 1900-luvun sotahistoria.

Minna työskentelee Helsingissä Ryhmäteatterissa, jossa hänet nähdään kevätkaudella uudessa, vapaasti **Nikolai Gogolin** novelliin perustuvassa *Mielipuolen päiväkirja* -näytelmässä. Minna kertoo lukevansa oikeastaan aina esityksiin liittyvät alkuperäistekstit saadakseen käsityksen teoksen maailmasta. Joskus ohjaaja tosin saattaa kehottaa

unohtamaan alkuperäisteoksen jotkin aspektit ja keskittymään vain käsikirjoitukseen.

Näytelmien harjoitusaikana muu lukeminen jää Minnalta silloin vähiin. “Ensi-illan lähestyessä en pysty lukemaan muuta kuin lehtiä”, hän naurahtaa. Lukeminen on kuitenkin Minnalle tärkeää näyttelijänäkin. Suosikkikirjailijoihin kuuluvat **Peter Høeg** ja **José Saramago**, mutta hiljattain häntä ovat puhutelleet esimerkiksi **Tommi Kinnusen Neljäntienristeyksen** hienot ja mielenkiintoiset naishahmot – ja mikseivät mieshahmotkin. Minnan mielestä lukemisessa onkin olennaista uudet näkökulmat: “On vaan niin hienoa lukea toisten luomia maailmoja, se ikään kuin aukaisee päätä eri suuntiin.”

Perinteisesti vai sähköisesti?

“Lukiessa pitää voida löhöillä, esimerkiksi seistessä ei ole kovin kiva lukea”, summaa litu mieluisimman lukupaikan ominaisuuksia. Koko perhe tuumiikin lukemisen sujuvan parhaiten kodin tai mökin rauhassa, mutta kirjat kulkevat myös mukana. Minna on löytänyt arkensa ilahduttajiksi äänikirjat: hän kuuntelee niitä ajassa esityksiin Helsinkiin. “Kun on kyllästynyt kaikkiin radio-ohjelmiin, niin äänikirja on mahtava juttu. Ja tuleehan siinä myös samalla vähän verrattua, miten eri kollegat äänikirjoja lukevat.”

Myrsky sanoo voivansa lukea vaikka koulubussissa: “Jos kirja on hyvä, muun maailman saa kyllä suljettua ulkopuolelle.” Hänen matkalukemisenään on kuitenkin aina perinteinen kirja: e-kirjat eivät ole vielä lyöneet perheessä lainkaan läpi. Tytöt toteavat kuin yhdestä suusta, että kirjan pitää olla “oikea” kirja, jonka sivuja voi käänellä. Minna arvelee mielenkiinnon puutteen johtuvan varmasti osin siitä, ettei perheessä ole tablettitietokoneita – muilta laitteilta e-kirjan lukeminen ei heistä vaikuta kovin luontevalta.

Vaikka e-kirjojen tulevaisuus on vielä hieman hämärän peitossa, varmalta näyttää se, että Virnavirran ja Suurosen perheessä kirjastonkäyttö jatkuu – ihan perinteisesti. Mitä terveisiä he lähettävät nyt kymmenvuotiaalle Lukki-kirjastokimpalle? “Hienosti hoidettu, jatkakaa vaan samaan tahtiin”, sanoo Minna ykskantaan. Vieressä Myrsky hymyilee: “Juuri noin minäkin aion sanoa!” Ja sitten lähdetään porukalla keräilemään kirjastosta lisää lainattavaa.

Teksti ja kuvat: Eeva Nikander

Tarinoita äänityskopista: näin syntyy äänikirja

Näyttelijä **Antti Virnavirta** on lukenut äänikirjoiksi mm. *Kalevalan* sekä **Mark Twainin** ja **Roald Dahlin** kirjoja. Jos hän saisi itse päättää, hän tekisi äänikirjat kaikista **Umberto Econ** kirjoista. “Työ tulee kuitenkin kustantajalta”, Antti sanoo. “Edustaja soittaa ja kertoo, mikä teos olisi kyseessä ja mitä siltä odotetaan.”

Ennen studioon menoa Antti lukee kirjan ennakkoon ja katsoo paljonko siinä replikoidaan. “Kirjaa lukiessa voi nähdä, kuka kulloinkin puhuu, mutta kuuntelijalla ei näe karaktääriä vaihtuvan, ellei lukija tee siihen jotain eroa.

Kuva: IltaSanomat/Jussi Helttunen

Pääperiaate aina kuitenkin on pysyä luennassa, eikä tehdä kuunnelmaa. Tykkään työssä erityisesti boxissa istumisesta: luurit päässä, hyvä valo ja asento ja täysi rauha lukea tarinaa, tutkia sisältöä ääneen. Hieno hetki! Kun tuottaja on tyytyväinen luennan kulkuun, hommaa tehdään kahdestaan äänitarkkailijan kanssa.”

Miten pitkissä jaksoissa äänikirjaa sitten luetaan? “Jaksan lukea aika pitkään”, vastaa Antti. “Yleensä tehdään neljän tunnin sessioita yhdellä välipauksilla, mutta on sitä joskus mennyt melkein kymmenenkin tuntia.”

Puheenjohtajat puhuvat

Kyselimme Lukki-lehteä varten kunkin kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntien puheenjohtajilta muutamia kirjastoon liittyviä kysymyksiä.

Kysymykset olivat:

- 1. Minkä kirjan luit viimeksi?
- 2. Mitä kirjasto sinulle merkitsee?
- 3. Millaisena näet kirjastojen tulevaisuuden?

Sami Tenkanen
Lohjan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan puheenjohtaja

1. Viimeisin kirja jonka luin oli **Antti Holman** esikoisteos *Järjestäjä*.

2. Op in lukemaan viisivuotiaana ja kaksi ensimmäistä kouluvuotta kirjasto oli koulun yhteydessä. Lapsena op in käyttämään kirjastoa päivittäin. Nykyään jonkin verran harvemmin. Näen, että kirjastolla on valtava sivistävä merkitys.

3. Mielenkiintoinen kysymys. Sähkökirjojen lukijamäärät tulevat nousemaan ja on mielenkiintoista ajatella erilaisia näkemyksiä siitä, miten sähkökirja ja muut tekniset muutokset ja kehitykset vaikuttavat kirjastojen tulevaisuuteen.

Simo Takanen
Vihdin kulttuuri- ja kansalaistoiminnan lautakunnan puheenjohtaja

1. Viimeksi luin **Heikki Luoman** *Palkkasoturin*.

2. Minulle kirjasto on tiedonjakamisen ohella ihmisten kohtaamispaikka.

3. Mielestäni kirjaston tulevaisuus on valoisa. Varmasti muuttuva maailma muuttaa ja on jo muuttanut kirjastojen tehtäviä ja toiminnan painotuksia. Uskon, että tulevaisuudessa kirjaston rooli saattaa jopa kasvaa entisestään kohtaamis- ja tiedonvaihdamispaikkana.

Tarinoiden talo

Lasten lukutaito ja medialukutaito

Kirjasto tukee monin tavoin lasten ja nuorten lukutaidon kehittymistä. Viime vuosina kirjastot ovat kehittäneet myös lasten mediakasvatusta: tiedonhaun opetus on saanut uusia muotoja ja opetus kehittyy yhteistyössä koulujen kanssa. Kirjastojen yhteistyöllä päiväkotien ja koulujen kanssa on pitkät perinteet. Perheet ovat tervetulleita erilaisiin tapahtumiin, esimerkiksi pienten lasten satutunnit ovat elämys myös lasten vanhemmille.

Satutunnit

Ennen kouluikää moni lapsi saa ensimmäisen kosketuksen kirjastoon satutunneilla. Kirjastojen maksuttomia satutunteja on monenikäisille lapsille: ne saattavat sisältää perinteisiä kuvakirjasatuja, loruja, satuja yhdistettynä leikkeihin. Lapset rakastavat loruja! Toiminnallisilla satukierroksilla lapset pääsevät itse kehittämään tarinaa eteenpäin: ”Hui, luuranko-saari! Mistä merirosvojen aarre löytyykään?”

Lapsen sanavarasto kehittyy ennen kouluikää hurjaa vauhtia, niinpä lapselle kannattaakin lukea. Jo 2-vuotias voi oppia 20 uutta sanaa päivässä, samalla lapsen maailma avartuu ja laajenee. Laaja sanavarasto auttaa uusien asioiden oppimisessa ja käsitteiden ymmärtämisessä.

Lukutaitoon kuuluu myös lap-

sen mielikuvituksen kehittyminen: lapsi uppoutuu tarinaan. Tämä koukuttaa lukemaan. Jos lukija ei saa mitään kosketusta tarinaan tunnetasolla tai ei ymmärrä tekstin käsitteitä, lukutaito jää mekaaniseksi taidoksi.

Lukuvinkejä lapsille löytää mm. Lukki-kirjastojen Satumes-tarin diplomista. Alakouluissakin on mahdollista tavoitella lukudiplomeja, jopa lukuahmatin diplomeja. Kirjavalinnoissa auttavat Lukki-kirjastojen laatimat valmiit lukulistat.

Kuva: Hans Koistinen

Kirjavinkkaukset

Kirjavinkkaukset eri-ikäisille koululaisille houkuttelevat lukemaan. Kirjan esittely jätetään koukuttavaan kohtaan: nyt on pakko lukea miten tarina päättyi! Kirjavinkkausta tehdään kirjastoissa tai kirjavinkkari saattaa tulla vierailemaan myös koululuokissa. Kirjavinkkauksissakin saattaa olla erilaisia teemoja, kuten salapoliisikirjat tai eläinkirjat. Myös tietokirjoja voidaan vinkata. Kirjoja voi myös kuunnella - tarina koukuttaa!

Lukutukea

Lukukoiria löytyy jo yli 70:stä Suomen kirjastosta. Onpa joissain kirjastoissa jo lukumarsukin! Lukukoira kuuntelee, ei arvostele. Ääneen lukemisesta jää mukava tunne ja se kannustaa lukemaan.

Lukemaan opettelevien koululaisten lisäksi lukukoiralle voivat lukea myös aikuiset, joilla on esimerkiksi lukihäiriö tai vaikka suomen kielen opiskelu alussa. Lukemiseen saa tukea myös kirjastojen erikoisaineistosta, kuten selkokielelle kirjoitetuista kirjoista ja äänikirjoista.

Vihdissä lapset voivat lukea lukukoiralle.

Mediakasvatus

Lukutaitoa tukee myös mediakasvatus ja tiedonhaun opetus. Suomen kirjastot kehittävät koko ajan mediakasvatukseen liittyvää toimintaa päiväkoti- ja kouluikäisille. Miten toimia internetissä? Onko tiedonhaku muuta kuin googletusta? Esimerkiksi Vihdin kirjasto kehittää parhaillaan lapsille mediakasvatuspolkua. Tähän kuuluu esimerkiksi esikoululaisten kir-

jastoseikkailu, kolmasluokkalaisten salapoliisiviikot kirjastoissa ja viidesluokkalaisten opastaminen kriittiseen nettitiedonhakuun.

Mediakasvatusta voi tehdä myös kirjastoseikkailun avulla: ”Kirjaston hälytykset alkoivat soida klo 4.32 aamulla. Vartijat tulivat paikalle 22 minuutissa ja yllättivät...” Kolmasluokkalaiset kutsutaan Vihdissä selvittämään mitä kummaa kirjastossa on tapahtunut yön tunteina. Seikkailun lomassa harjoitellaan iPadien sovellusten käyttöä, yhteistyö- ja päättelytaitoja, tarinan kerrontaa. Välineinä iPadien lisäksi etsivien tutkimusvälineitä ja kaikista tärkeimpänä omat silmät.

Mediakasvatusta kirjastoseikkailun avulla.

Sarjakuvapajat

Kuvan lukeminen on oma taitonsa. Entä kuva ja teksti yhdessä? Sarjakuvapajassa tutustutaan kuvan eri muotoihin ja mitä kuvissa tapahtuu, lisäksi piirretään omia tarinoita.

Anna lapselle lahja – tuo hänet tuhansien tarinoiden taloon!

Teksti: Janika Puolitaival

Koulu ja kirjasto yhteistyössä

Kyläkoulumme, Huhmarnummen koulu, sijaitsee haja-asutusalueella. Pääkirjaston palveluja voimme harvoin fyysisesti käyttää hyväksemme koulupäivän aikana, mutta onneksemme kirjastoauto käy koulullamme joka toinen viikko. Tämä vierailu on tärkeä osa koulumme toiminta- ja kirjallisuuskulttuuria niin koulun, päiväkodin kuin iltapäiväkerhonkin osalta. Kirjastoautopäivä on ollut perinne jo useita vuosia. Koulupäivä rytmitetään auton aikataulun mukaan ja annetaan mahdollisuus kaikkien oppilaiden käydä omalla vuorollaan autossa kirjojen maailmaan tutustumassa. Joskus on pitänyt rajoittaakin innokkaimpien lukijoiden lainakirjojen määrää, koska itse pitää jaksaa kantaa lainatut kirjat kotiin.

Lukupuuta olemme useana vuonna kasvatelleet koulumme isossa ikkunassa. Erityisenä painopistealueena meillä on muutamina vuosina ollut kirjallisuusteema mm. Lukeminen kannattaa aina, Runous ja Ilmaisuus. Näiden myötä olemme osallistuneet Lukudiplomien te-

Kuva: Hans Koistinen

kemiseen. Kirjastosta olemme saaneet valmiit diplomiohjeet lukulistoineen ja kunniakirjat eri luokka-asteille. Lisäksi keväisin on oppilailla ollut mahdollisuus osallistua kirjaston Lorupussin täyttämiseen.

Kirjakassit täydentävät upeasti luokkien pieniä kirjastoja. Kun opettaja pyytää kirjastosta kirjakassin, hän määrittelee luokka-asteen, oppilaiden lukumäärän ja ehkä teemankin, ja kirjastosta ilmestyy kassi kirjastoauton mukana. Opettaja voi

myös itse koota kirjakassin palkan päällä kirjastossa. Asiantuntija-apua on aina löytynyt, jos on ollut tarvetta saada kirjoja luokkaan jonkun teeman ympärille.

Kirjastosta saapuneet Kirjavinkkarit ovat olleet erittäin tervetulleita luokkiimme, ja toivimmekin näitä kirjavinkkauksia lisää. Vinkkaukset ovat olleet antoisia hetkiä ja suorastaan imaisseet oppilaat mukaan kirjojen maailmaan. Se, että joku tulee muualta kertomaan kirjoista hauskaasti tai jännittävästi,

mahdollisesti kirjaan liittyvässä rooliasussa, on mieleenpainuva kokemus oppilaillemme ja innostaa lukemiseen. Oppilaat ovat saaneet myös kirjaston käyttöön ja kirjallisuuteen liittyvää opastusta.

Yksi uusi ja mielenkiintoinen yhteistyömuoto oli Lukki-kirjaston ja Luksian kanssa järjestetty joulukalenterin kirjavinkkausvideo oppilaiden tekemänä. Luokkani valitsi kirjan, jonka luimme yhdessä ja aloimme suunnitella kirjasta kohtausta, joka houkuttelisi muita lukemaan tarinan. Jouduimme arpomaan esiintyjät, koska lähes kaikki olisivat halunneet rooleihin. Opiskelijat Luksiasta kävivät tutustumassa meihin koulussa etukäteen ja eräänä perjantaina matkustimme Nummelaan pääkirjastoon. Siellä tehtiin elokuvakohtaukset kaikkine jännittävine vaiheineen. Jännitimme kovasti, miltä meidän luokkamme vinkkaukset näyttivät YouTubessa.

Lukeminen kannattaa aina. Antoisia lukuhetkiä!

*Teksti: Airi Hyvönen
Huhmarnummen koulu, Vihti*

Kansainvälisiä vieraita Lohjan pääkirjaston lastenosastolla

Marraskuun viidentenä päivänä 2014 Lohjan pääkirjastoon saapui joukko virolaisia lastenkirjastonhoitajia tutustumaan lastenosaston toimintaan. Parituntinen vierailu antoi toivottavasti paljon käyttökelpoisia ideoita.

Lastenosaston kirjastonhoitaja **Minna Isokyrö** esitteli vieraille lastenosaston moninaista toimintaa. Mukana tulkkina oli pääkirjastossa työharjoittelussa oleva **Siret Taim**.

Kirjastolla on paljon yhteistyötä sekä päiväkotien että koulujen kanssa. Kulttuuripolkukäyntejä järjestetään ykkös-, kakkos- ja viitosluokille, tarpeen mukaan myös muille luokka-asteille annetaan kirjastonkäytön ja tiedonhauksen opetusta. Esikoululaisille pidetään eskarileikkejä. Monet luokat käyvät ahkerasti lainaamassa, ja usein pyydetään kirjaston henkilökuntaa mukaan etsimään kivaa luettavaa. Toisinaan opettaja on pyytänyt jo etukäteen keräämään aineistoa, esimerkiksi lukudiplomikirjoja. Lukudiplomit on tehty päiväkotien ikäisille (*Satupuu*) ja alakoululaisille (*Lukupuu*), ja niitä päivitetään vuosittain. Suomenkielinen satutunti pidetään joka viikko, ruotsinkielinen kaksi kertaa

Kuva: Hans Koistinen

kuukaudessa. Kirjavinkkausta järjestetään tänä lukuvuonna runsaasti, sillä se on tärkeä osa koulujen ja kirjaston välistä *Lukuinto*-teemavuotta. Vieraat pääsivät kokemaan elämyksen, kun kirjastovirkailija **Sirpa Viljanen** näytti miten eskarileikki käytännössä toteutetaan.

Lastenosastolla on paljon muutakin toimintaa, esimerkiksi erilaisia teemapäiviä ja -viikkoja, näyttelyitä, kuukausittainen tiedonhakukilpailu, elokuvaesityksiä ja kirjailijavierailuja. Syk-

syn aikana oli esillä iso peikotalo asukkaineen, talvinen *Muumi*-näyttely ja henkilökunnan omat, rakkaat nallekarhut. Saattoipa osastolla nähdä myös *Peppi Pitkätossun* ja *Vaahteramäen Eemelin* ystävineen. Esillä oli myös kansainväliseen nallepäivään liittynyt valokuvasuunnistus, joka kiinnosti vieraita kovasti. Muutenkin kysymyksiä esitettiin ahkerasti ja muistiinpanoja tehtiin kynät sauhuten. Etenkin koulusarjat ja niiden hankinta herättivät paljon kes-

kustelua.

Lohja oli valikoitunut retkikohteen kahdesta syystä. Oli vertailtu eteläsuomalaisten kirjastojen nettisivuja ja todettu, että Lohjalla on monipuolista toimintaa. Virolaisista kirjastoista on käyty Lohjalla ennenkin, joten paikkakunta oli osalle tuttu, ainakin nimenä. Lohjalta vieraiden matka jatkui Turkuun ja sieltä seuraavana päivänä Helsinkiin ja Espooseen.

Teksti: Henna Kaukonieni

Kyselimme Lukki-lehteä varten kunkin kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntien puheenjohtajilta muutamia kirjastoon liittyviä kysymyksiä.

1. Minkä kirjan luit viimeksi?
2. Mitä kirjasto sinulle merkitsee?
3. Millaisena näet kirjastojen tulevaisuuden?

Ville Saukkola

Karkkilan vapaa-aikalautakunnan puheenjohtaja

1. **Anna Janssonin** *Murhan alkemian* ja **Sixten Korkmanin** *Talous ja utopian*. Johtuen rajallisesta ajankäytöstä, nämä menivät vähän päällekkäin. Siviiliammattiin liittyen pidän dekkareista. Korkman taas tulkitsee syitä, seurauksia ja motivaattoreita kansantajuisesti syyllystymättä ammattislangiin. Arvostan.

2. Sain ensimmäisen kirjastokortin kuusivuotiaana Helsingin Kallion kirjastosta. Äitini vei minut sinne, eikä mikään ollut kovempi juttu kuin se, että sai omilla harraknarvalla kirjoittaa nimensä kirjastokortin taakse. Vähän myöhemmin kahlattiin kaikki *Viisikot*, *Neiti Etsivät* ja *Tarzanit*. Kirjasto merkitsee perinteitä, rauhallisuutta ja luottamusta. Tänä lyhyen tiedon aikana on oltava paikka, josta ammattilaisten avulla löytää vastauksen kaikista visaisimpaankin kysymykseen.

3. Kirjaston voisi nähdä porttina elämyksiin. On luksusta, että tänä kiireisenä aikana voit käperähtyä sohvan nurkkaan, ja nauttia juuri sen tyyliin kirjasta kuin ihan itse tykkäät. Toivon, että kirjastot ovat helposti saavutettavissa. Vaikka keskuskirjastot perinteisesti ovat suuria monumentteja, niin pikkukirjastojen olemassaolo on perusteltua. Kaikkea ei pysty laskemaan tyylillä lainausta per asiakas, käyntiä per kuukausi tai niteiden määrällä. On hyvä, että kirjastot tekevät yhteistyötä.

Monipuolinen kirjasto on minun makuuni. Se voi tarkoittaa yhteistyötä päiväkotien kanssa, vaihtuvia näyttelyitä, kirjailijavieraita tai laajaa valikoimaa. Unohdamatta kuitenkin rauhallisia ja hiljaisia kirjaston nurkkia.

En toivo, että kunnat säästöpainetta lisäävät itsepalveluajoja. Se saattaa kääntyä itseään vastaan, eikä pelkillä talouslukuilla ole pitkän päälle hoidelmällistä johtaa kirjastoja.

Olen luottavainen kirjastojen tulevaisuuden suhteen. Työntekijöiksi valikoituu alasta kiinnostuneita, ja se mahdollistaa paljon hyviä asioita. Toivon, että rahoitusrakenne pysyy nykyisellä mallilla.

Jörn Donnerin sanoja lainaten: "Lukeminen kannattaa aina".

Vad händer på svenska i Lojo bibliotek?

Vid behov går det bra att låna böcker, tidningar, talböcker eller cd-skivor på svenska i Lukki-biblioteken. Utbudet av svenska böcker i det gemensamma registret växer. Lojobiblioteken köper årligen in nyutkommen svenskspråkig skönlitteratur och även i någon mån facklitteratur. Också barnböcker och bilderböcker på svenska inhandlas för att tillgodose de svenskspråkiga barnens behov. Att främja läslusten hos barn och ungdom är ett av bibliotekens långsiktiga mål, och för att lyckas behöver barnavdelningen nya böcker på barnens eget språk. Den största svenska samlingen finns i Virkby bibliotek. Det är naturligtvis så, eftersom den svenska befolkningen är koncentrerad till Virkby med omnejd. Men också huvudbiblioteket i Lojo har en försvarlig samling svensk litteratur. Anskaffningen av den svenskspråkiga litteraturen står i relation till utlåningen och till befolkningsunderlaget. Den svenska befolkningens andel i Lojo år 2013 var 3,53 %.

Till vuxenavdelningen anskaffas årets finlandssvenska nyheter och också rikssvenska nyutkomna böcker. Även översättningar

Nyhetshyllan är fylld med intressanta böcker.

till svenska från de övriga språkgrupperna inhandlas. Vi strävar efter ett så mångsidigt utbud som möjligt och försöker tillgodose olika smakriktningar. Av årets nobelpristagare Patrik Modianos böcker är romanerna Lilla smycket och Nätternas gräs beställda. De rikssvenska författarna är välkända hos de finlandssvenska läsarna, och deras nyutkomna böcker är omtänkta och efterfrågade. Speciellt spänningsromaner av de nordiska författarna

Håkan Nesser, Jo Nesbø, Jan Mårtensson och Jens Lapidus, efterfrågas ofta. De finlandssvenska nyheterna har sin givna plats i boksamlingen. Om det är någon speciell bok som inte finns i samlingen, och som du gärna vill läsa, kan du lämna ett anskaffningsönskemål. Böcker, som biblioteket inte kan skaffa, kan fjärrläsas.

Till barnavdelningen anskaffas svenska bilderböcker och barnböcker och de betjänar också

barndaghemmen och de svenska skolorna. Daghemmen och skolklasserna besöker regelbundet biblioteken och lånar böcker för sagostunder och bredvidläsning. Biblioteken har också ordnat bokprat och författarbesök på svenska för de svenska skolklasserna.

Svenska sagostunder för barn ordnas i Virkby bibliotek och huvudbiblioteket några gånger per termin. De har varit omtänkta och samlat mycket barn.

Under den årligt återkommande Nordiska biblioteksveckan i november ordnar huvudbiblioteket i samarbete med Pohjola-Norden föreningen i Lojo en kulturkväll, och den har ofta varit tvåspråkig. Bland andra har Merete Mazzarella och Monika Fagerholm besökt biblioteket och berättat om sitt författarskap.

År 2013 införskaffades 787 svenska böcker och 18 talböcker. Dessutom prenumererade biblioteken på 11 årgångar svenska tidningar.

Sammanlagt har Lojo stadsbibliotek 17 318 materialenheter på svenska. Den finska andelen är 264 651 enheter.

Text: Ulla Österberg

LUKKI

KARKKILAN KAUPUNGINKIRJASTO

Valtatie 26, 03600 Karkkila
puh. 044 767 4642
kirjasto@karkkila.fi

ma-to 9–19
asiakaspalvelu 13–19

pe 9–16
asiakaspalvelu 10–16

la 10–14 (1.9.–30.4.)

LOHJAN KAUPUNGINKIRJASTO

Kuva: Hans Koistinen

LOHJAN PÄÄKIRJASTO

Karstuntie 3, 08100 Lohja
puh. (019) 369 1477 / 369 1478
kirjasto.lohja@lohja.fi

ma-pe 10–20
la 10–15
aattoina 10–17

Uutisalue ja Linderinsali
ma-pe 9–20
la 10–15
aattoina 9–17

KARJALOHJAN KIRJASTO

Keskustie 88, 09120 Karjalohja
puh. (019) 355 381
kirjasto.karjalohja@lohja.fi

ma, to, pe 14–19
ti, ke 10–15
aattoina 10–15

OJAMON KIRJASTO

Kartanonkuja 4, 08200 Lohja
puh. (019) 369 5612
kirjasto.ojamo@lohja.fi

ma, ti 14–19
ke, to, pe 10–15
aattoina 10–15

MÄNTYNUMMEN KIRJASTO

Mäntynummenkuja 15, 08500 Lohja
puh. (019) 369 5582
kirjasto.mantynummi@lohja.fi

ma, ti 14–19
ke, to, pe 10–16
aattoina 10–16

1. Tiesitkö, että...

- kirjastokortti on henkilökohtainen luottokortti, jolla saa käyttöönsä mm. kirjoja, elokuvia, musiikkia ja pelejä
- jos kirjastokortti katoaa, siitä kannattaa väärinkäytösten välttämiseksi ilmoittaa kirjastoon
- voit palauttaa yhdestä Lukki-kirjastosta lainatun aineiston toiseen Lukki-kirjastoon, paitsi jos kyse on Viikon lainasta
- Lukki-kirjastokortin saa kotikunnasta riippumatta, jos on osoite Suomessa
- alle 15-vuotiaat saavat kirjastokortin huoltajan kirjallisella suostumuksella
- lainaaminen ei maksa mitään, kunhan lainat palautetaan ajallaan ja ehjinä
- yhteystietojen muutokset eivät tule maistraateista Lukki-kirjastoille, vaan asiakkaan on huolehdittava itse osoitteenmuutoksistaan

2. Tiesitkö, että...

- Lukki-kirjastoista voi pyytää seutulainoja yli kuntarajojen, ei kuitenkaan verkkokirjastossa
- saapuneet varaukset odottavat noutoa vain viikon ajan
- seutulainat kuljetetaan kirjastoihin tiistaisin ja torstaisin
- seutulainasta peritään euron ilmoitusmaksu, mutta palauttaminen ei maksa mitään ja lainoja voi uusia normaaliin tapaan
- muista Suomen kirjastoista voi tilata aineistoa kaukolainaksi, hinta on hiukan seutulainaa kalliimpi
- kirjasto ei kaukolainaa muualta kirjoja, jotka ovat sen omassa kokoelmassa

PUSULAN KIRJASTO

Marttilantie 3 A, 03850 Pusula
puh. 044 767 4826
kirjasto.pusula@lohja.fi

ma, to, pe 14–19
ti, ke 9–12 ja 12.30–14.30
aattoina 10–15

SAMMATIN KIRJASTO

Lönnrotintie 27, 09220 Sammatti
puh. (019) 3573 770
kirjasto.sammatti@lohja.fi

ma, ke, pe 14–19
ti, to 10–15
aattoina 10–15

SAUKKOLAN KIRJASTO

Kauppakuja 3, 09430 Saukkola
puh. (019) 373 420
kirjasto.saukkola@lohja.fi

ma, ti, to 14–19
ke, pe 10–15, la 10–15
aattoina 10–15

VIRKKALAN KIRJASTO

Virkkalantie 9, 08700 Lohja
puh. (019) 369 5602
kirjasto.virkkala@lohja.fi

ma-to 12–19
pe 10–17
aattoina 10–17

KIRJASTOAUTOT

Virkkalan kirjasto (019) 369 5602
Saima (Etelä-Lohjan auto): 050 567 5886
Nuppu (Nummen ja Pusulan alueiden auto): 0500 665 658

Aikatauluja kirjastoista tai kirjaston [www-sivuilta](http://www.sivuilla.fi):
<http://palvelut.lohja.fi/kirjasto>

VIHDIN KUNNANKIRJASTO

VIHDIN PÄÄKIRJASTO

Pisteenkaari 9, 03100 Nummela
puh. (09) 4258 3181 / 4258 3220
vihdin.kunnankirjasto@vihti.fi

ma-to 9–20
pe 9–16
la 10–15
aattoina 9–16
Itsepalvelu arkisin 9–11

KIRKONKYLÄN KIRJASTO

Kyläaukio 1, 03400 Vihti
puh. (09) 4258 3180
kirkonkylan.kirjasto@vihti.fi

ma-ke 13–19
to-pe 11–16
la 10–15
aattoina 10–16

VIHDIN KIRJASTOAUTO

puh. 050 328 0121

Auto on hankittu vuonna 2003. Pysäkkejä on noin 70. Kuvat, jotka ovat auton sivuissa, on tehnyt **Martti Sirola**. Autolla on kaksi eri reittiä, parillisten ja parittomien viikkojen reitit.

Yhteisöllistä lukemista

Lohja lukee: Virkkalan kirjaston 15-vuotias lukupiiri

Virkkalan kirjaston lukupiiri aloitti toimintansa huhtikuussa 1999 silloisen kirjastonjohtaja **Kaisa Rinteen** ehdotuksesta. Kun Kaisa pyysi minua toiseksi vetäjäksi, nyökkäsin oitis pontevimman kylläni. Vasta hiukan myöhemmin kauhistuimme molemmat, että mitä tässä oikein onkaan tarkoitus tehdä. Idea otti kuitenkin tulta ja lukupiiri täytti keväällä 2014 jo 15 vuotta. Osa nykyisistä lukupiiriläisistä on ollut mukana alusta asti.

Lukupiirin perustamisaikaan kaunokirjallisuudella tuntui menevän hiukan huonosti, ja lukupiirin avulla toivoimme kaunokirjallisuuden saavan lisää huomiota. Vetäjinä toimivat henkilöstöstä ensin Kaisa ja minä kahden, myöhemmin lisäksi **Taina Kaarlela**. **Sirpa Kangasaho** tuli mukaan 2013.

Lukupiirin tarkoitus on esitellä ja tukea kaunokirjallisuutta. Perustamisvaiheessa pääasia oli esitellä uutta kotimaista kirjallisuutta. Tämä periaate on edelleen voimassa, mutta mukaan on otettu myös kiinnostavaa käännöskirjallisuutta eri maista. Varsinaisia listasuosikkeja ei ole haluttu ottaa mukaan. Ainoa poikkeus tästä on ollut osallistujien ehdotus ”kirjasta jota ei muuten tulisi luettua, jokin kirjastosta paljon lainattu teos”. Valintana päädyimme **Ilkka Remeksen** *Karjalan lunnaisiin* syksyllä 1999. Sitten lukupiirissä on esitelty kirja ennen kuin siitä on tullut listasuosikki, kuten esimerkiksi **Sofi Oksasen** *Puhdistus* (syksy 2008) ja **Pirkko Saision** *Punainen erokirja* (syksy 2003), jotka käsiteltiin lukupiirissä juuri ennen molempien Finlandia-palkintoa. Joskus on esitelty myös klassikoita ja pari nuorten kirjaakin on ollut mukana. Lukupiirissä on järjestetty myös kirjailijavierailuja. Vieraina ovat olleet mm. **Eeva Joenpelto**, **Tuomas Kyrö**, **Sirpa Tabet**, **Hannu Simpura**, **Sirkka Turkka**. Keväällä 2014 tehtiin lukupiirin yh-

Kuva: Länsi-Uusimaan arkisto/Pyry Krappe

teinen teatterivierailu Helsingin kaupunginteatteriin katsomaan **Jane Austenin** *Järki ja tunteet* -näytelmäsovitusta. Esitystä ja romaania käsiteltiin sen jälkeen lukupiirissä.

Lukupiiri kokoontuu kerran kuussa tiistaisin Virkkalan kirjastossa, kesäkuukausia lukuun ottamatta. Vakiintuneen tavan mukaan ensin juodaan yhteiset kahvit ja rupatellaan niitä näitä. Sen jälkeen illan esittelijä kertoo kirjailijasta ja kirjasta, minkä jälkeen (joskus myös jo esittelyn aikana) keskustellaan yhdessä. Lukupiirin kesto on sidoksissa osallistujien puheintoon ja aiheeseen. Yleensä kesto vaihtelee tunnista puoleentoista.

Lukupiiri on kaikille avoin. Esiteltävää kirjaa ei ole pakko lukea etukäteen eikä keskusteluun ole pakko osallistua. Paikalle saa piipahtaa vain silloin tällöin tai joka kerta, oman halun mukaan. Lukupiirin tarkoituksena on aina viettää leppoisaa ilta kaunokirjallisuuden parissa.

Neule & novelli -illat

Lohjan pääkirjastossa aloitettiin kokeilumielessä Neule & novelli -illat syksyllä 2015. Ensimmäisen kokouksen osallistujamäärä yllätti järjestäjät lähes täysin. Odotetun 10–12 ihmisen

sijasta paikalle saapui 50 osallistujaa. Järjestetty tila oli lievästi ilmaistuna ahdas, mutta sopu antoi sijaa ja kahvia keitettiin kiereesti lisää. Osallistujamäärästä riemastuneina iltoja päätettiin jatkaa ainakin kevään ajan, suu-remmassa salissa. Jos tarvetta on, iltoja jatketaan taas syksyllä. Iltaan voi tulla tekemään omaa käsityötään tai vain kuuntelemaan kirjastonhoitajan ääneen lukemaa novellia.

Sammatti

Sammatin kirjastossa on usean vuoden ajan toiminut marttojen emännöimä neulekahvila. Martat tarjoavat kahvit ja illassa keskustellaan, etsitään joskus yhdessä käsityöohjeita lehdistä tai kirjoista. Pääasia on kuitenkin käsitöiden teko ja yhteinen jutustelu.

Teksti: Merja-Liisa Karhu

Vihti lukee: Lukupiiri ja Neule & novelli -illat

Vihtin pääkirjastossa aloitettiin 2013 keväällä Neule & novelli -illat, joita järjestetään nyt kerran kuussa yleensä keskiviikko-iltaisina. Illoissa on yksinkertainen periaate: kirjastonhoitaja lukee ääneen novellia ja sen kuuntelun

lomassa kuulijat voivat neuloa tai virkata omia töitään. Idea saatiin pääkaupunkiseudun kirjastoista joissa vastaavia tilaisuuksia on järjestetty jo pitemmän aikaa ja joita myös asiakkaita olivat toivoneet. Nummelassa kokoontuu vaihteleva joukko kirjallisuuden ystäviä, joista valtaosa on käsityöihmisiä. Käsityön tekeminen ei kuitenkaan ole edellytys osallistumiselle. Luettavat novellit pyritään valitsemaan erilaisista aihepiireistä ja eri tekijöiltä. Huumori on aina hyväksi vaikka vakavampiakin aiheita joukkoon on mahtunut. Toisinaan tarinoista syntyy keskustelua, toisinaan ei niinkään. Joskus valitut novellit keriytyvät jonkin teeman ympärille, joulun alla luettavana on joulun liittyviä kertomuksia jne. Ajatuksena on myös ottaa satunnaisesti joku vierailija mukaan iltoihin, joko lukijaksi tai esittelmään jotakin käsityö- tai kirjallisuusaieista asiaa. Kirkonkylän kirjaston lukupiiri on toiminut syksystä 2007 lähtien. Piiriä veti aluksi runsaan vuoden verran kirkkonummelainen Anni-Helena Ranta. Vakituisen vetäjän jäätyä pois piiri on jatkanut vuorovetoperiaatteella siten, että jokaisen kokoumiskerran lopuksi sovitaan seuraava kirja, esittelijä ja pullantarjoamisvuoro – kahvitteilu kuuluu kirkollakin

ilman muuta asiaan. Ketään ei pakoteta esittelyvuoroon, voi tulla myös vain kuuntelemaan, jos ei ole ehtinyt lukea kirjaa. Piirissä käy säännöllisesti kymmenkunta aktiivista kirjojen ystävää. Joskus piiriin vieraaksi saadaan elävä kirjailija. Jouko Sirola on käynyt kertomassa teoksestaan *Etsijä* ja hänen neljätoista elämänsä, Pertti Lassila kirjastaan *Ihmisten asiat* ja Minna-Karoliina Heino on esitellyt aforismejaan ja sarjakuviaan.

Neule & novelli -illat Vihtin pääkirjastossa Nummelassa kerran kuussa, keskiviikkona klo 18.

Lukupiiri Vihtin Kirkonkylän kirjastossa, yleensä kuun toisena tiistaina.

Tarkista ajat kirjastosta tai kirjaston verkkosivuilta www.vihti.fi/kirjasto.

Teksti: Lotta Jansson

Miesten kirjallisuuspiiri aloittanut Vihtin pääkirjastossa

Kirjaston asiakkaat ovat useaan otteeseen toivoneet vain miehille tarkoitettua kirjallisuuspiiriä. Vihtin kunnankirjasto halusi vastata huutoon, joten sellainen aloitti toimintansa torstaina 29.1.2015 Vihtin pääkirjastossa, Nummelassa. Ensimmäisenä käsiteltävänä teoksena oli Matti Yrjänä Joensuun *Harjunpää* ja rakkauten lait. Ryhmän vetäjänä toimii kirjastonhoitaja Erkki Hipponen. Piiriin voi liittyä kuka tahansa miespuolinen henkilö, ylä- tai alaikäraja ei ole, laajaa perehtyneisyyttä kirjallisuuteen ei edellytetä. Kokouksia pidetään kerran kuussa ja joka kerralle valitaan ryhmän jäsenten kesken uusi kirja luettavaksi ja ruodittavaksi. Kirjat voivat olla kauno- tai tietokirjallisuutta. Ryhmäläisiltä toivotaan aktiivista mieltä, hartin huumorin tajua ja kunnioitusta toisten ryhmäläisten ehkä kuohuttaviakin mielipiteitä kohtaan. Jokainen istunto kestää noin tunnin tai vaikka pitempäänkin, jos keskusteltavaa riittää.

Teksti: Erkki Hipponen

Lukki-kirjastojen kirjallinen kalenteri

Koulun ja kirjaston yhteistyössä koulujen ylivoimaisesti suosituin toive kirjastolle on kirjavinkkaus. Kirjavinkkauksen valmistaminen on kuitenkin melkoisen aikaa vievää puuhaa. Lukki-kirjastojen kotisivuilla julkaistiin 1.12. –24.12.2014 välisenä aikana 24 alakoululaisille suunnattua videoitua kirjavinkkausta. Kuten joulukalenterissa kuuluukin, päivittäin avautui uusi luukku, jonka takaa löytyi 3–5 minuutin kirjakesittely lasten- tai nuortenkirjasta. Joulukalenteria varten tehdyt kirjavinkit eivät sinänsä ole erityisen jouluisia, joten niistä on iloa myös joulunajan jälkeen ja videot ovat

katsottavissa myös tulevaisuudessa.

Videot toteutettiin pääosin niin sanottuna vertaisvinkkauksena eli lapset kertovat kirjoista ikätovereilleen, mutta mukana on

myös kirjaston henkilökunnan jäseniä vinkkaamassa. Kirjallinen joulukalenteri oli Lukki-kirjastojen yhteinen projekti. Vinkkaajina toimivat 15 koululuokkaa Lohjalta ja Vihtistä sekä kirjaston henki-

lökuntaa kaikista Lukki-kunnista. Hankkeeseen saatiin avustusta Etelä-Suomen aluehallintovirastolta.

Videot kuvattiin kolmessa eri kirjastossa, Vihtissä pääkirjastossa Nummelassa ja Lohjalla Mäntynummen ja Virkkalan kirjastoissa. Videoiden kuvauksista, yhtä lukuun ottamatta, vastasivat Länsi-Uudenmaan ammattiopiston (Luksian) audiovisuaalisen viestinnän opiskelijat. Luksian opiskelijat myös editoivat vinkkivideot.

Joulukalenterihanke sai alkunsa jo vuonna 2011, jolloin Lohjan kaupunginkirjasto toteutti nettiin

neljä näytettyä kirjavinkkiä. Niistä tuli hyvää palautetta ja kävi selväksi, että enemmänkin olisi tarvetta. Idea joulukalenterin muotoisesta videovinkkien sarjasta tuli siitä, ettei kouluissa saa enää syyttää adventtikynttilää. Kynttilä syyttämisen sijaan kouluissa voitaisiin aloittaa päivä vaikka katselemalla kirjavinkkivideo.

Internetin kautta videoituja kirjavinkkejä voivat katsoa myös lasten vanhemmat ja näin tutustua hyvään lastenkirjallisuuteen.

Vinkkaukset löytyvät osoitteesta: <http://palvelut.lohja.fi/kirjasto>

Teksti: Virva Kyyrö

Minna-Karoliina Heino: Sarjakuvapajojen ja Kasvukipuja-projektin ohjaaja

Kuka olet, mitä olet tehnyt aikaisemmin ja mitä muuta elämääsi kuuluu kuin kirjaston projektit?

"Olen vihtiläinen vapaa taiteilija, jonka perheeseen kuuluu mies ja esikouluikäinen poika.

Minulla on kaupallisen alan koulutus, työvuosia liike-elämässä ja haaveilen yrittäjäksi ryhtymisestä. Nuoruusiän voimistelu- ja yleisurheiluharrastus vei Suomen maajoukkuevalmennusrenkaaseen asti. Olen ollut 11 vuotta mukana *KokoTeatterissa*, ensin maskeeraajana, sittemmin valokuvaajana ja hallituksen jäsenenä usean toimikauden ajan. Kuulun tammikuusta 2015 alkaen Suomen aforismiyhdistys ry:n hallitukseen. Suoritan kuvataidetakintoa Taidekoulu Maassa sekä kirjoittamisen HuK-tutkintoa Jyväskylän yliopistossa. Ohjaan myös nuoria Vihtori-töypajassa ja työn alla on oma aforismikirja."

Miten päädyit projektityöntekijäksi kirjastoon ja missä projekteissa olet ollut mukana?

"Muutin Vihtiin 2009 Vantaalta. Yhteistyöni Vihdin kirjaston kanssa alkoi, kun tarjosin *Jäljet jäljessä* -näyttelyä Kirkonkylän kirjastoon.

Tarjouduin vetämään ilmaista pienimuotoiset kesäsarjakuvapajat Vihdin kirjastoissa, kun kirjasto lupasi tilat ja välineet. Pajat onnistuivat yli odotusten, joten kirjastossa päätettiin anoa AVI-hankeavustusta koko luvun vuoden kestävään sarjakuvaope-

Minna-Karoliina Heino viihtyy luonnossa. Kuva: Teemu Heino.

tukseen. AVI myönsi avustusta, mutta ennen kuin pääsin vetämään sarjakuvapajoja palkattuna ohjaajana, ehdin aloittaa *Kasvukipuja*-projektissa."

Kerro Kasvukipuja-projektista.

"Lukki-kirjastokimppa oli saanut hankerahaa aikuistuville nuorille suunnattuun Kasvukipuja-kirjavinkkaukseen ja kohderyhmäksi oli valittu Vihdin, Lohjan ja Karkkilan yhdeksänsien luokkien oppilaat. Kirjaston omien kirjavinkkareiden aika ei riittänyt näin laajan projektin toteuttamiseen. Onnistuneen sarjakuvapajan ansiosta minut palkattiin Kasvukipuja-projektin ohjaajaksi. Projektista tulikin hieman erilainen kuin oli suunniteltu: kirjaston materiaalia käytettiin pohjana, mutta nuorten oma ilmaisu nousi etusijalle. Ja mitä sieltä on tullutkaan: iloa, itkuja, kohtaamisia. Lukki-kirjastojen yhteisen projektin päätyttyä haettiin ja saatiin hankeavustus-

ta Vihdin omaan Kasvukipuja 2-hankkeeseen, joka painottuu enemmän töypajan suuntaan.

Kullekin luokalle on projektissa varattu kolme tuntia. Ensimmäisellä kerralla valitaan tulevia tunteja tukemaan jokin teos tai vaikka yksittäinen kuva. Toisella tunnilla tehdään valitun materiaalin pohjalta kuva tai teos tästä hetkestä. Kolmannella tunnilla tehdään kuva tai teos tulevaisuudesta. Jos nuori on halukas kokeilemaan, voin lempeästi ohjata häntä esimerkiksi tiivistämään hyvän pitkän tekstinsä yhteen lauseeseen. Tällä tavoin syntyneitä nuorten aforismeja on julkaistu Suomen aforismiyhdistyksen Aforismilogissa.

Kasvukipuja-projektin alkuun on kuulunut hämmennys: "Mitä tuo meistä haluaa?" Projektiin osallistuminen vaatii uskaltumista ja mukaan lähtemistä. Nuori tarvitsee rohkaisua oman äänensä ilmaisemiseen ja kaikki

ovat siihen lopulta myös uskaltuneet. Projekti on tärkeä, koska se katkaisee normaalin koulurutiinin. Se on pysähtymisen paikka, jossa nuoriin ei kaadeta tietoa, vaan he saavat itse kertoa, mitä heillä on sanottavaa."

Miten Kasvukipuja ja Sarjakuvapaja eroavat ohjaajan näkökulmasta?

"Kasvukivuissa ei ole päämäärää, olennaista on tämä hetki. Ohjaajalla on hyvä olla monipuolinen kirjoittamis- ja taidetausta, jotta hän ymmärtää ja osaa ohjata erilaisia toteuttamistapoja ja antaa palautetta. Sarjakuvapaja sen sijaan on tavoitteellinen: tutustutaan lempeällä tavalla sarjakuvan historiaan, tekotapoihin ja edetään aina sarjakuvan julkaisukelpoiseksi tekemiseen asti. Ohjaajalta vaaditaan sarjakuvan lajitietoutta. Eri-ikäisillä lapsilla ja nuorilla on erilaiset tarpeet: pieni lapsi voi tarvita nenän niistäjää ja nuori kuuntelijaa rankoille kokeuksilleen. Ohjaajan osa ei aina ole kevyt, mutta aina se on pal-kitseva. Riittää, kun on ihminen, rohkeasti auki ja läsnä."

Yhteistyö kirjaston ja koulun kanssa

"Kirjastot ovat äärimmäisen tärkeitä, ne ovat paikkakunnan henkireikiä. Kirjastoissa on uskottavan paljon ja monipuolista materiaalia sekä tilat. Henkilökunnan ammattitaito, yhteistyökyky sekä "kysy mitä vaan" -mentali-

teetti on ilahduttanut.

Kouluissa on ollut hyviä kohtaamisia opettajien kanssa ja minulle on annettu tilaa projektin toteuttamiseen. Opettajilta tulleen palautteen mukaan "on ollut mukavaa olla kärpäsenä katossa seuraamassa, kuinka toinen ohjaa omia oppilaita." Opettajat ovat myös kertoneet saaneensa lisää ymmärrystä oppilaistaan näiden tekemien töiden kautta.

On ollut hyvä työskennellä eri kunnissa ja huomata, että nuoret kaipaavat kaikkialla samaa: tulla huomatuksi omana itsenään. Paras kiitos ohjaajalle on, kun nuori tulee ja antaa oman työnsä: "Kiitos ihanalle opettajalle". Jotakin on silloin tapahtunut."

Jatkosuunnitelmat

"Jos AVI myöntää hankerahaa, tulen vetämään kahta uutta projektia Vihdin kirjastoissa.

Lapsille tarkoitetun *Sarjakuvaa ekoillen ja blogeillen* -hankkeen idea on toteuttaa sarjakuvaa kiertäytymisen ja sosiaalisen median keinoin.

Oman viivan taidepajaa ovat toivoneet Kasvukipuja seuranneet aikuiset. On toivottu aikuisille matalan kynnyksen taidepajaa, jossa voi saada ammattitaitoisen ohjaajan avulla lempeää ohjausta omaan ilmaisuun. Jokaisella meistä on omanlainen kaunis viiva."

Teksti: Taina Sirola

Elias-kirjailijatietokanta kasvaa, tietokirjailijat Elias-tietokantaan

Elias-kirjailijatietokanta on Lohjan, Karkkilan ja Vihdin yhteinen kotiseutukirjailijoiden tietokanta. Tähän asti tietokannassa on ollut joitain satunnaisia poikkeuksia lukuun ottamatta vain kaunokirjailijoita, mutta vuonna 2014 Lukki-kirjastot saivat Etelä-Suomen AVI:lta avustuksen yhteisen Elias-tietokannan täydentämistä varten. Rahoilla palkattiin **Jaakko Kivistö** projektityöntekijäksi lisäämään tietokantaan Lukki-kirjastojen alueella asuvat tai asuneet kotiseudustaan kirjoittaneet tietokirjailijat.

Työ valmistui vuoden lopussa. Kivistö haastatteli noin 40 Lohjan, Vihdin ja Karkkilan seutuja käsitellyttä tietokirjailijaa ja etsi tietoja jo kuolleista kotiseutukirjailijoista.

Työ oli hidasta, mutta mielenkiintoista. Kotiseudustaan kirjoittaneita tietokirjailijoita on löytynyt parinsadan vuoden ajalta.

Yksi kiinnostavimmista on **Robert Boldt** (1861–1923). Isänmaallisen herätyksen saanut Boldt teki 1894 aloitteen kotiseutuyhdistyksen perustamisesta Lohjalle, sillä Lohjan luonnon kauneudesta hän oli löytänyt jotakin, joka hänelle kuvasti koko Suomen kauneutta. Tästä sai alkunsa Suomen kotiseutuliikkeen uranuurtaja, Lohjan

Kotiseutututkimuksen ystävä.

Boldt toteaa muistelmissaan: "Isänmaallista työtä oli yllin kyllin tarjolla (- -) Luonto ja historia olivat vielä suurimmaksi osaksi tuntematonta ja tutkimatonta. Ja äkkiä syntyi ajatus, että seudun tuntemattomien elämänpuolien valaisemisella voisi olla merkitystä sen asukkaille, että se voisi herättää heissä uutta tiedonhalua, lujiittaa rakkautta kotiturpeeseen, ja samalla luoda niitä tunteita, joista isänmaanrakkaus imee mehunsa."

Robert Boldt oli innokas löytämään maaseudun kylistä ihmisiä, jotka olivat valmiit jakamaan rikkaat muistonsa tutkijan kanssa. Tuolloin historiantutkimus perustui lähes kokonaan arkistojen ja kirjastojen käyttöön, mutta Boldt arvosti myös mittaamattoman arvokasta muistitietoa, jota ei näistä paikoista voinut löytää. Tämän

tiedon talteen saamisen kannalta kotiseutututkimus oli Boldtin mielestä hyvin tärkeää.

Boldtin suomenkielisistä kotiseutuaiheisista teoksista voisi mainita kaksi: "Lohjan kotiseutututkimus ensimmäisenä 25-vuotiskautenaan 1894–1919" vuodelta 1919 ja "Lohjan pitäjän taloudellinen tila vuosina 1876 ja 1895 karjatilaston valaisemana" vuodelta 1902.

Vielä elossa olevissa tietokirjailijoissakin on monta mielenkiintoista persoonaa.

Karkkilan historiaa laajasti tutkinut ja siitä monipuolisia teoksia julkaissut professori ja Sosiaali- ja terveysministeriön ylitarkastaja emeritus **Kyösti Suonoja** on tutkinut sekä karkkilalaisia tanssiorkestereita että Karkkilan urheiluelämää yli sadan vuoden ajalta. Itsekin saksofonia ja haitaria soittava tietokirjailija on muutamissa

paikallishistoriaa käsittelevissä teoksissaan yhdistänyt faktaa ja fiktiota ja näin pyrkinyt elävöittämään historiankirjoitusta. Näin esimerkiksi teoksessa *Kyösti-län talon tarina: erään sukupuun oksat, askareet ja kamppailu* (2011), joka kertoo Kyösti Suonojan äidin sukutilan vaiheista 1500-luvulta 1940-luvun loppuun. Romaani perustuu historiallisiin tosiasioihin, joiden pohjalta tekijä on kuvannut Kyösti-län talon asukkaita ja tapahtumia. Talon elämä on liitetty laajempaan historialliseen viitekehukseen. Kerronnan punaisena lankana on ajatus, että esitetyt tapahtumat ja keskustelut ovat olleet todennäköisiä.

Kirsti Kuusela (1924–2013) voidaan hyvällä syyllä nimittää Vihdin kulttuurielämän äidiksi. Hän toimi Vihdin kunnan kulttuurisihteerinä 1960–87 ja alkoi luoda kulttuurijärjestöverkostoa Vihtiin:

"Paikalliset järjestöt luettelotiin, houkuteltiin tekemään yhteistyötä, tiedottamaan toimistaan. Järjestöjen avustusrakennelma organisoitiin, kansalaisopiston kanssa suunniteltiin yhteisiä luentosarjoja, mm. "Järjestöt esiin"- ja Opaskursusi. Tarkastettiin seura- ja työväentalot (yhteensä 12), jaettiin avustuksia talojen kunnostamiseen,

järjestettiin teatterimatkoja, n. 8–10 kertaa vuodessa, aloitettiin konserttitoiminta, teatteri- ja lausuntailat, järjestettiin tapahtumia eri kyliin ja yhteistyötä nuorisotoimen kanssa (nuorisoiden taidetapahtumat) sekä kotiseututyön koulutusta opettajille ja harrastajille."

Kirsti Kuusela kirjoitti tai oli mukana kirjoittamassa viisi paikallishistoriallista teosta: *Vihtiläisiä luntterlukui*, 1981 (toimittanut), *Vihdin vanhaa rakennuskulttuuria*, 1993, *Vihdin vanhaa rakennuskulttuuria 2*, 1996, *Vihristyy ku kirkon katto: jutui Vihrist*, 1999, sekä *Taloja ja tekijöitä: Nummelan kerkustan rakennushistoriaa*, 2000.

Elias-kirjailijatietokanta löytyy verkko-osoitteesta <http://www.eliaskirjailijat.fi/>. Tietokannasta voi hakea kirjailijoita myös paikkakunnan mukaan.

Lähteet:

Robert Boldt: <http://www.kotiseutuyhdistys.lohja.fi/boldt.htm>

Kyösti Suonoja: Haastattelu: 13.10.2014

Kirsti Kuusela: http://www.vihti.fi/palvelut/museo/henkilogalleria/kuusela_kirsti

(Teksti Pirkko Aurell. Ilmestynyt Luoteis-Uusimaassa 15.5.2009)

Teksti: Jaakko Kivistö

Sähkökirjoja, sanomalehtiä ja striimausta

Lukki-kirjastoissa on nykyään saatavilla monenlaisia aineistoja sähköisessä muodossa. Tutustu mahdollisuuksiin ja lähde kokeilemaan!

E-kirjat Ellibsiltä

Sähköisiä kirjoja on hankittu Lukki-kirjastoihin jo vuodesta 2005. Nyt saatavilla on yli 350 teosta ja lisää hankitaan säännöllisesti. Valikoimissa on kirjoja lapsille, nuorille ja aikuisille. Kokoelmaan pyritään hankkimaan suositua tietokirjallisuutta ja romaaneja.

Yleisten kirjastojen kaikki e-kirjat ja muitakin e-aineistoja on haettavissa valtakunnallisen eKirjasto-sivuston kautta. Lukki-kirjastojen valikoimaa pääsee katsomaan ja käyttämään osoitteessa ekirjasto.kirjastot.fi/lukki

Lukki-kirjastojen e-kirjat ovat lainattavissa eKirjastosta ajasta ja paikasta riippumatta kirjastokortin numeron ja verkkokirjaston pinkoodin avulla. E-kirjat on hankittu Ellibs-palvelun kautta ja niitä voi lukea sekä tietokoneella että mobiililaitteilla. Lainaussivulta löytyvät oikopolut oikean ohjelman valintaan ja asennuk-

seen. Vaihtoehtoihin voi tutustua myös etukäteen osoitteessa www.ellibs.com/fi/pikaohje

E-kirjojen laina-aika vaihtelee kahdesta päivästä 14 päivään. Kun laina-aika päättyy, tiedosto sulkeutuu, eikä lainan palauttamisesta tarvitse huolehtia. Kirjan voi myös palauttaa ennen laina-ajan umpeutumista, jolloin se vapautuu muiden lainattavaksi. Lukki-kirjastojen e-kirjoja ei toistaiseksi voi varata.

Sähköiset lehdet ePressistä

Onko paikallislehti juuri varattuna? Eikö kirjaston lehtisaliin

tule kaukaisempia maakuntalehtiä? Ei hätää, apu löytyy usein ePressistä! Lukki-kirjastoissa voi siis lukea sanomalehtiä myös sähköisesti. ePress-palvelusta löytyy yli 100 sanomalehteä Helsingin Sanomista pieniin paikallislehtiin. Lehdet ilmestyvät näköislehtinä samaan aikaan kuin painetut lehdet - usein ne ovat siis luettavissa jo ennen kuin vastaava printtilehti ehtii perille kirjaston lehtihyllyyn.

Sähköisten lehtien etuna on muokattava tekstikoko ja hakumahdollisuudet. Myös heikkonäköiset voivat lukea lehtiä vaivatta, sillä lehden kokoa ruudulla

saa suurennettua. Palvelussa on myös arkisto 60 päivän ajalta, artikkelihaku ja mahdollisuus tulostukseen.

ePress-palvelua voi käyttää kirjaston tietokoneilla sekä kaikilla mobiililaitteilla kirjaston tiloissa kirjautumalla kirjaston langattomaan verkkoon. Palvelu ei vaadi erillistä mobiilisovellusta, vaan se toimii internetselaimella osoitteessa www.epress.fi. Kirjastot ovat hankkineet palveluun lisenssejä rajatun määrän, mutta niiden määrää voidaan nostaa kysynnän kasvaessa.

Naxos – klassinen musiikkikirjasto kotonasi

Lukki-kirjastot ovat hankkineet asiakkaille myös musiikkia nettissä kuunneltavaksi. Kansainvälinen Naxos Music Library on streaming-musiikkipalvelu, jonka valikoimaan kuuluu jo yli 100 000 albumillista musiikkia. Valikoima on pääosin klassista, mutta mukana on myös jazzia, bluesia, maailmanmusiikkia, rentoutusmusiikkia ja pop- ja rockmusiikkia.

Naxos-sivusto on englannin-

kielinen, mutta juuri siksi erittäin laaja ja monipuolinen: se sisältää äänitteiden lisäksi valtavan määrän musiikkitietoa: mm. säveltäjien ja artistien elämäkertoja, musiikkihistoriaa ja oopperalibrettoja. Palvelu on käytettävissä missä tahansa, kunhan käytössä on internetyhteys ja Lukki-kirjastokortti. Kirjautumisen jälkeen palveluun voi myös luoda henkilökohtaisen käyttäjätunnuksen, joka mahdollistaa mm. soittolistojen tallentamisen. Naxos tarjoaa käytettäväksi erillisen mobiilisovelluksen, mutta verkkosivuston oma soitin toimii myös mobiililaitteiden selaimissa.

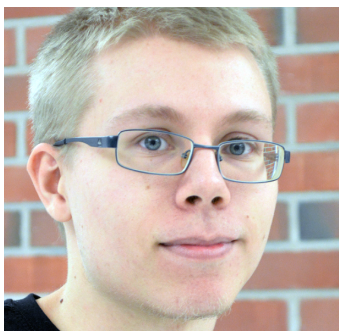
Musiikkikirjasto löytyy osoitteesta karkkila.naxosmusiclibrary.com – palveluun kirjaututaan syöttämällä kirjastokortin numero Enter passcode -kenttään ja klikkaamalla sitten Login-painiketta. Kertakirjautumisella musiikkia voi kuunnella kaksi tuntia. Palvelun yhtäaikainen käyttäjämäärä Lukki-kirjastoissa on rajoitettu, mutta jos ruuhkia alkaa syntyä usein, lisenssejä voidaan hankkia lisää.

Teksti: Lotta Jansson & Eeva Nikander

Sivarina kirjastossa

Olen Antti Alasalmi ja olen aloittanut siviilipalveluksen Lohjan pääkirjastossa vahtimestarina toukokuun alussa vuonna 2014. Koulutukseltani olen Lohjan Yhteislyseon lukiosta 2013 valmistunut ylioppilas ja tarkoitukseni on jatkaa palveluksen jälkeen opintoja Metropolian ammattikorkeakoulussa tieto- ja viestintätekniikan linjalla.

Lohjan pääkirjastoon hain siviilipalvelukseen, koska olin muutamalta tutulta kuullut, että työtehtävät kirjastossa olisivat melko monipuolisia. Pääkirjasto on myös siinä mielessä mukava paikka palvelukselle, että rakennus ja sijainti olivat entuudestaan tuttuja, lukiorakennus kun on tien toisella puolella ja kirjastossa

tuli jonkin verran käytyä päivien jälkeen tai hyppytuntien aikana. Palveluksen aloittamista en juuri jännittänyt. Suurin jännittämisen aihe oli työskentely vastaanotossa ja erilaisten tilanteiden hoitaminen, mahdollisesti vieraili kielillä.

Vahtimestarin tehtäviini kirjastolla kuuluvat pääasiassa tilojen valmistelu, kuten laitteiden käynnistäminen ja pöytien järjestäminen tarpeen mukaan erilaisia kirjastolla järjestettäviä tilaisuuksia ja kokouksia varten, kirjastosta lähtevän postin toimitus kaupungintalolle ja sieltä tulevan postin tuominen kirjastoon, pakettien haku postitoimistosta. Lisäksi tietenkin kirjastossa valvonta eli katson, että paikat ovat ojennuksessa ja tiloissa on rauhallista sekä aamuin illoin ovien aukaisu ja lukitseminen vuorosta riippuen.

Tiloista eniten vahtimestareita työllistävät lähes päivittäisessä käytössä olevat Järnefeltinsali ja yläkerran aikuistenosaston

ryhmätyötila. Tiloja vuokraavat käyttöönsä melko tasaisesti kaupungin omat tahot sekä ulkopuoliset. Järnefeltinsali työllistää kokonsa ja vuokraajatahojen monipuolisuuden puolesta. Koulutustilaisuuksiin tai luentoihin halutaan pöydät ryhmiin tai sivuille, jotta keskellä olisi tilaa. Joskus ne halutaan kokonaan pois, joskus poistetaan vain taakasan pöydät. Pöytiä on salissa parisenkymmentä.

Lisäksi kirjastolla on lähes aina jokin näyttely esillä. Näihin tuodaan usein vitriinejä tai sermejä kellarin varastosta sekä kiinnityskoukkuja ja nuppineuloja. Näytelyissä kuitenkin itse järjestäjä huolehtii pystytyksestä kirjaston hoitaessa tilan kuntoon.

Vahtimestarin töiden lisäksi päivystän usein uutisalueella, lähinnä iltpäivisin ja iltaisin. Silloin tehtäviini kuuluu vahtimestarin työn lisäksi opastaa monistuskoneen ja lainausautomaatin käytössä, varata aikoja asiakas-koneille ja muovittaa hiljaisina iltoina kirjoja.

Viihdyn hyvin, työympäristö on mukava ja hankalissa tapauksissa voi kääntyä kantahenkilökunnan puoleen. Mielenkiintoista töissä oli myös kesällä lauantai-vuorossa yksin päivystäminen itse kirjastopuolen ollessa kiinni. Voin hyvillä mielin sanoa, että siviilipalvelus Lohjan pääkirjastolla oli oikea ratkaisu itselleni.

Teksti: Antti Alasalmi

Valtakunnallinen Lukuinto-teemavuosi

Lukuvuonna 2014-2015 vietetään valtakunnallista Lukuinto-teemavuotta. Lukuinto on otettu innostuneesti vastaan myös Lohjan kouluissa. Mäntynummen yhtenäiskoulu ja Muijalan koulu olivat Mäntynummen kirjaston kanssa yksi 30 pilotoineista koulu- ja kirjastoparista. Kokemukset olivat hyviä ja nyt teemavuoden aikana käytäntöjä halutaan levittää laajemminkin.

Jokaiselle Lohjan koululle on nimetty oma lähikirjasto, jonka kanssa on pidetty yhteisiä suunnittelukokouksia. On mietitty, miten yhteistyötä voidaan lisätä ja kehittää sekä miten kirjallisuudesta tulisi luonteva osa koulujen

arkea. Lohjalle on Aluehallintoviraston projektirahoilla palkattu kirjastoon lukuvuodeksi pedago-

ginen informaatikko, joka toimii Lukuinto-koordinaattorina jakaen tietoa suunnitelmista.

Mikä Lukuinto?

• Opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallinen kolmevuotinen (2012–2015) ohjelma, jota toteuttavat Oulun yliopiston humanistinen sekä kasvatustieteiden tiedekunta.

• Tavoitteena on luoda toimintamalleja lasten ja nuorten luku- ja kirjoitustaidon kehittämiseksi sekä vahvistaa heidän kiinnostustaan monipuoliseen lukemiseen ja kirjoittamiseen.

• Kohderyhmä: 6–16-vuotiaat.

• Lukuinto-lähettiläät: **Siri Kolu, Aleks Delikouras ja Agneta Möller-Salmela.**

• Lisätietoa: www.lukuinto.fi, <http://vimeo.com/103507753>.

Koulujen lukuvuoteen sisältyy muun muassa kirjastovälitunteja, kirjallisuuskarnevaalit, kirjavinkkauksia, päiviä kirjastossa, omien kirjojen tekemistä, sarjakuva-, sanataide- ynnä muita työpajoja sekä vanhempien ja lasten yhteisiä kirjallisuus- ja peli-iltoja. Lisäksi hyödynnetään teemapäiviä. Esimerkiksi Runebergin päivänä räpätään runoja ja aforismipäivään liittyy oppilaat saavat valita aforismin, jota pyrkivät käyttämään mahdollisimman usein koko viikon ajan. Koulun liikuntapäivä aiotaan toteuttaa niin, että osa päivästä liikutaan ja sitten luetaan. Jotkut koulut seuraavat, paljonko on luettu: luokassa on keittiövaaka,

jolla punnitaan luetut kirjat. Osa kouluista on ollut tekemässä kirjallista joulukalenteria, jonka videokirjavinkkaukset julkistettiin joulukuussa Lukki-kirjastojen nettisivuilla – tietenkin yksi luuku kerrallaan!

Vaikka Lukuinnon kohderyhmänä ovat 6–16-vuotiaat, Lohjalla on myös varhaiskasvatus innostunut asiasta. Päivähoitoyksiköt seuraavat Lukuinnon vuosikelloa ja poimivat sieltä juuri heille sopivat päivät ja teemat. Lisäksi lukeminen nostetaan painopisteeksi varhaiskasvatuksen ja kirjastojen päivitettyssä yhteistyösuunnitelmassa.

Teksti: Henna Kaukonieni

Omatoimista kirjastonkäyttöä Karkkilassa

Karkkilan kirjastossa saat-
taa käydä arkiaamuna
toimielias kuhina heti ovi-
en auettua, mutta jotakin tuntuu
puuttuvan: miksi kirjaston hen-
kilökuntaa ei näy auttelemassa
kirjastonkäyttäjää?

Kyse on kirjaston aukioloaiko-
jen laajentamisesta itsepalvelun
avulla. Vielä muutama vuosi sit-
ten Karkkilan kirjastoon pääsi ar-
kiaamupäivinä vain perjantaisin:
nyt ovet avautuvat joka arkiaamu
yhdeksältä ja kirjaston kokoelmat
ja tietokoneet ovat omatoimikäy-
tössä siihen asti, kun asiakaspal-
veluaika alkaa alkuviikolla yhdel-
tä ja perjantaina kymmeneltä.

Tavanomaiset kirjastoasiat hoi-
tuvat itsepalveluaikana helposti
lainaus- ja palautusautomaateil-
la. Saapuneet varauksetkin voi
ilmoituksen saatuaan hakea itse
varaushyllystä ja lainata auto-
maatilla, kunhan tietää mitä on
hakemassa ja mukana on kortti,
jolla varaus on tehty. Maksut voi
jättää odottamaan, jos niitä ei ole
kertynyt yli kymppiä, jolloin on
lainauskielossa ja asia on hoi-
dettava asiakaspalvelussa. Tu-
lost- ja kopiomaksut voi puoles-
taan maksaa tulostimen vieressä
olevaan lippaaseen.

Karkkilan kirjasto on arkiaamuisin avoinna itsepalveluna, mutta henkilö-
kohtainen palvelu ei ole katoamassa mihinkään – asiakaspalvelulla on
vain omat aukioloaikansa. Kirjastonhoitaja Ulla Rastas näyttää mallia
omatoimiseen palautukseen automaatilla.

Itsepalvelukäytännöt toimivat
toki asiakaspalveluaikakin,
mutta silloin saa käyttää myös
asiakaspalvelua kaikessa asioin-
nissa. Itsepalvelumahdollisuus
ei tarkoita asiakaspalvelus-
ta tinkimistä, vaan mahdollistaa
hyvän palvelun myös ruuhka-ai-
koina. Aamujen itsepalveluaika
onkin asiakkaille silkkaa ekstrapä-
ivä, eikä siitä tässä muodossa ole
kirjastolle ylimääräisiä kuluja tai
suurta vaivaa: arkiaamuina kir-
jastossa on jo joka tapauksessa
henkilökuntaa paikalla muissa
tehtävissä, joten esim. verkko-
katkosten tai muiden häiriötilan-
teiden tullen asiakkaat eivät jää
koskaan täysin oman onnensa
nojaan.

Suurin kiitos kirjaston laajoista
aukioloajoista kuuluu oikeastaan
asiakkaille itselleen: koska isoja
ongelmia ei ole ilmennyt ja kir-
jastolaisille on pääsääntöisesti
annettu työrauha, aamuaukioloa
jatketaan Karkkilassa ilmielmin.
Karkkilan esimerkin rohkaisema-
na myös Vihdin pääkirjasto avaa
ovensa nyt arkisin yhdeksältä
asiakaspalvelun alkaessa vasta
paria tuntia myöhemmin.

Teksti: Eeva Nikander

Missä kirjasto- laiset oikein luo- raavat, jos eivät päivystä asiakas- palvelussa?

Kirjastoissa tehdään paljon
töitä, jotka eivät välttämät-
tä näy suoraan asiakkaille,
mutta joita ilman kirjasto ei
kauan pysyisi käyttökun-
nossa: hyllyt on pidettävä
järjestyksessä ja houkuttele-
vina, kokoelmista karsittava
vanhentunutta, rikkiäistä ja
pitkään lainaamatta ollutta
aineistoa pois ja valikoitava
uusia ja kiinnostavia teoksia
tilalle ja valmistettava ne lai-
nattavaksi.

Vaativammat tiedonha-
kukysymykset ja kaukolai-
napyynnötkin on ehdittävä
rauhassa selvittämään. Kir-
jaston pyörittäminen edellyt-
tää myös monenlaisia toimis-
to-, viestintä- ja hallintotöitä
sekä toiminnan kehittämistä
ja suunnittelua yhteistyö-
kumppaneiden kanssa.

Musiikkiosastolle!

Kaikilla Lukki-kirjastojen toi-
mipisteillä on jonkinlaiset,
paikan kokoon suhteutetut
musiikkikokoelmat, mutta Vihdin
ja Lohjan pääkirjastoissa toimivat
erityisesti musiikkiin keskittyvät
osastot. Lainattavana on CD-le-
vyjä, LP-levyjä, nuottijulkaisuja
ja musiikkiaiheista kirjallisuutta.
CD-levyjä voi myös kuunnella
itse paikalla kuulokkeilla.

Kokoelmat palvelevat sekä itse
soittavia tai laulavia että muuten
vain musiikin kuuntelusta kiin-
nostuneita asiakkaita. Nuottien
ja levyjen yksittäiset kappaleet
on luetteloitu osakohteina, joten
jokainen yksittäinen musiikkite-
os tai laulu löytyy vaivattomasti

kirjaston tietokannasta. Hyllyihin
levyt, nuotit ja kirjat on järjestet-
ty musiikkinlaisten ja soitinnuksen
mukaan. Henkilökunta auttaa oi-
kein mielellään hakemisessa.

Musiikkikokoelmat koostuvat
mahdollisimman laajasta kirjos-
ta eri musiikkinlajeja ja musiik-
kikulttuureja. Poppia ja rockia
on kokoelmassa eniten, koska

heavy rockia, räppiä, teknoa,
teenipoppia ja muita alan genre-
jä lukemattomine alalajeineen
ja suuntauksineen myös laina-
taan eniten. Iskelmästä, jazzis-
ta, taidemusiikista tai vaikka eri
maiden kansanmusiikeista kiin-
nostuneille on tarjolla edustava
valikoima merkittävintä ja kiin-
nostavinta antia.

Musiikkiosastolla on helppo
tutustua asioihin, jotka eivät ole
jatkuvasti median huomion koh-
teina: kaukaisiin musiikkikult-
tuureihin, vanhaan musiikkiin,
unohtuneisiin helmiin tai pintajul-
kisuuden kannalta marginaalisiin
musiikin lajeihin, niitä suurimpia
hittejä unohtamatta.

Lukki-kirjastojen asiakkai-
den käytössä on myös Naxos
Music Library, kotitietokoneella
käytettävä, toistasataatuhatta
CD-levyllistä musiikkia sisältävä
palvelu. Siihen voi kirjautua kir-
jastokortilla kirjastonsa kotisivul-
ta kahdeksi tunniksi kerrallaan.
Tarjolla on eniten klassista mu-
siikkia, mutta myös paljon jazzia,
maailmanmusiikkia, viihdettä ja
poppia.

Palvelu on käytössä 24 tuntia
vuorokaudessa, joten yötyötä
tekevien tai muuten yökyöpelien
kannattaa tarkistaa NML:n tar-
jonta.

Teksti: Erkki Hipponen

LÄNSI-UUDENMAAN MUSIIKKIOPISTO on
Lohjan kaupungin ylläpitämä musiikkioppilaitos.

Lohjan lisäksi opetusta annetaan Kuoppanummen
koululla Nummelassa sekä Vihdin kirkonkylällä.

Musiikkiopiston soitinopetuksesta, varhaisiän
musiikkikasvatuksesta, kuoro- ja orkesteritoimin-
nasta sekä konserteista löydät tietoja
nettisivuiltamme www.lohja.fi/musiikkiopisto.

Uusien oppilaiden valintakokeet pidetään
26.–28.5.2015. Lauantaina 18.4.2015 järjestämme
soitinesittelytapahtuman, jossa on mahdollista
kokeilla opetettavia soittimia.

3. Tiesitkö, että...

- monissa Lukki-kirjastoissa on langaton verkko, jota voi käyttää omalla kannettavalla tai mobiililaitteilla
- sähköpostiin voi saada eräpäivämuistutuksen kolme päivää ennen eräpäivää
- kirjaston asiakaskoneilla voi käyttää esim. verkkopankkia samaan tapaan kuin kotikoneellakin
- Mäntynummen kirjastosta voit varata käyttöösi graafiseen editointiin soveltuvan Dell Precision Xeon -tietokoneen, jossa on Adobe Creative Suite 6 Production Premium editointiohjelmisto (ohjelmistossa mukana mm. Adobe Photoshop Extended, Adobe Illustrator, Adobe Premiere Pro ja Adobe After Effects).
- laina-aikoja voi jatkaa omatoimisesti internetin verkkokirjastossa, salasanan saa käymällä kirjastossa
- Kirjastoissa on käytössä mikrofilmien lukulaitteita esim. sukututkijoille
- Lohjan pääkirjastossa on mikrofilmattuna Länsi-Uusimaa -lehti vuodesta 1915

4. Tiesitkö, että...

- Vihdin kirkonkylän kirjastosta voi lainata roskapihdit
- Lohjan pääkirjastosta voi lainata energiankulutusmittarin tai pintalämpömittarin
- jos julkaiset kirjan tai levyn, paikkakuntasi kirjasto ilahtuu kun tarjoat sitä kotiseutukokoelmaan
- laina-aikoja voi pidentää myös soittamalla kirjastoon ja pyytämällä henkilökuntaa uusimaan lainat
- kirjastoissa voi pelata lautapelejä
- kirjasto on ekologinen, yksi kirja kestää noin 90 lainauskertaa
- henkilökuntaa voi ja kannattaa aina pyytää apuun, jos et löydä etsimääsi. Auttaminen on henkilöstön työtä
- kirjastotädillä ei ole harmaata nutturaa!

Lukki-kirjastojen uusimpia projekteja

- Henkilökunnan täydennyskoulutus muutosten keskellä
- Uusi asiakasliittymä, Finna
- Kirjastojen palvelut näkyville
- Kirjallinen joulukalenteri, videoituja kirjavinkkauksia
- Elias-kirjailijatietokannan täydentäminen
- Kirjailijavierailuja nuorille
- Tutustu tekijään, tietokirjailijavieraita eri teemoista, yleisöä osallistaen

Mikä kumma konsortio?

Helsingin kaupunginkirjaston organisoima Yleisten kirjastojen konsortio perustettiin 2014, ja myös Lukki-kirjastot ovat mukana. Konsortion on tarkoitus edistää kirjastojen yhteistyötä muun muassa luetteloinnin, kirjastojärjestelmien, henkilökunnan koulutuksen ja kirjastojen markkinoinnin osalta. E-aineistojen kannalta yhteistyöstä on huomattavaa etua kirjastoille, sillä Yleisten kirjastojen konsortio vahvistaa kirjastojen neuvotteluasemaa

e-aineistojen hankinnassa, joka poikkeaa huomattavasti perinteisten kirjojen, lehtien ja levyjen ostamisesta kirjaston hyllyihin: yksittäisten kappaleiden sijasta hankitaankin nyt käyttöoikeuksia ja valmiita aineistopaketteja. Konsortion kautta Lukki-kirjastoihinkin voidaan siis hankkia tulevaisuudessa lisää e-aineistoja asiakkaiden käytettäväksi.

Teksti: Eeva Nikander & Lotta Jansson

Mielenterveysteko-tunnustus Vihdin kirjastolle ja sen henkilökunnalle

Vihdin Mielenterveysseura muistaa joka vuosi jotakin vihtiläistä Vuoden Mielenterveysteko-palkinnolla. Vuonna 2014 tunnustus myönnettiin jo 13. kerran ennaltaehkäisevästä mielen-terveystyöstä. Tällä kertaa palkinto myönnettiin Maailman mielen-terveyspäivänä 10.10.2014 Vihdin kunnan kirjastolaitokselle ja sen koko henkilökunnalle. Mielenterveysseuran puheenjohtaja Mari Ahola-Aalto korosti Suomea kirjastopalveluiden ykkösmäana maailmalla sekä kirjastojen asemaa Suomen henkisenä huolto-asemaverkostona. "Kulttuurin ja taitteen harrastamisella on suuri merkitys mielen-terveydelle. Lukeminen virkistää, avaa ovia uusiin maailmoi-

hin. Kun elää kirjan kautta hetken jonkun muun elämää, tuntuvat omat murheet pienemmiltä. Käynti kirjastossa, ystävällisen ihmisen palveltavana voi pelastaa monen päivän" kiitteli puheenjohtaja ja jatkoi: "Kirjastot mahdollistavat kulttuurin harrastamisen kaikille. Kirjastot mielletään tasa-arvon tyyssijoina ja ihmisten turvapaikkoina, joissa raha ei ratkaise eikä nuhuista asiakasta vieroksuta." Mari Ahola-Aalto korosti myös kirjastoauton tarpeellisuutta lähipalvelujen tuojana sekä kirjaston tiloissa pidettävien näyttelyiden merkitystä niin taide- ja kulttuuriryhmille kuin paikalliselle yleisöllekin.

Teksti: Tarja Jokiniemi

- Rajatonta oppimista, tiedon ja taidon iloa!

HIIDEN OPISTO

- Vapaan sivistystyön oppilaitos Lohjalla, Vihdissä ja Siuntiossa

81019301 HYGIENIAPASSI B, Susi Raija, Anttilan koulu, Lohja, 26.2.-5.3. to 17.30-20.30

12061311 VENÄJÄÄ MATKAILUJOLLE (PERUSTASO A1), Tokoi Paula, Karjalohjan koulu, Karjalohja, 21.3.-28.3. la 10.00-16.30

34051376 SENIORIT FACEBOOKIIN C (TASO 2), Terävä Eija, Karjalohjan koulu, 5.2.-5.3. to 16.30-19.00.

21987329 JÄRJESTYSTÄ KODIN TAVARAKAAOKSEEN B Villa Hanna, Kuoppanummen koulukeskus, Nummela, 23.2. ma 18.00-19.30

32037316 LUOVUUS ESIINI! / VIHTI, Virtanen Mari, Kuoppanummen koulu-keskus, Nummela, 12.3-9.4. to 18.00-20.30

81019303 HYGIENIAPASSI C, Susi Raija, Kuoppanummen koulukeskus, Nummela, 11.3.-18.3. ke 17.30-20.30

11047335 RAKU-KERAMIikka, Manninen Marjukka, Luksia, Nummela, 27.3.-18.4. pe 18.00-21.15, la 9.00-15.45

71035302 PIHASUUNNITTELUN PERUSTEET B, Valtonen Anitta, Nummi-Pusulan koulu ja lukio, Nummi, 8.3.-15.3. su 10.00-15.0

34051311 KOTISIVUT HELPOSTI WEEBLY-OHJELMALLA B (TASO 2), Terävä Eija, Opistotalo, Lohja, 31.3.-16.4. ti, to 17.30-20.00

34051356 XP-KONEEN UUSI ELÄMÄ LINUXINA (TASO 2) Terävä Eija, Opistotalo, Lohja, 9.3.-13.4. ma 13.30-16.00

34051366 OMA DIGIKAMERA TUTUKSI B (TASO 2), Terävä Eija, Opistotalo, Lohja, 26.2.-16.4. to 12.30-15.00

12987325 KIINAN KULTTUURILUENTO - NOJATUOLIMATKA KIINAAN Lukkaroinen Sari, Opistotalo, Nummela, 7.3. la 11.00-12.30

LOHJAN TOIMISTO

Linnaistenkatu 9
08100 Lohja
p. (019) 369 1498
Avoinna 9.-30.11. ja 7.1.-14.4.
ma-to 9.30-12, 13-17, pe 13-15
Muina aikoina ma-to 9-15, pe 13-15

VIHDIN TOIMISTO

Karhumäenpolku 5
03100 Nummela
p. (09) 2242 2787
Avoinna 1.9.-30.11. ja 7.1.-14.4.
ma-to 9.30-12 ja 13-15, pe 13-15
Muina aikoina ma-to 9-12. ja 13-15 pe 13-15

Lue lisää ja ilmoittaudu:
www.hiidenopisto.fi

Kuva- ja videomuistot talteen

Onko nurkissasi VHS-kasetteja, joiden sisällön haluaisit säilyvän jälkipolville? Pitäisikö vanhat kuvat ja kirjeet skannata sukulaisille? Kirjasto auttaa tässäkin: Karkkilan kirjastossa ja Vihdin ja Lohjan pääkirjastoissa on maksutta asiakkaiden käytettävissä skannerit kuvien ja asiakirjojen skannaukseen sekä DVD/VHS-soittimet, joilla VHS-videot voi siirtää talteen DVD-levyille. Skannereita löytyy myös osasta Lohjan sivukirjastoja, ja Mäntynummen kirjastossa on lisäksi edistyneemmät ohjelmat kuvien ja videoiden editointiin.

Laitteiden käyttöön saa aluksi opastuksen, mutta pääasiassa niitä käytetään omatoimisesti. Esimerkiksi DVD/VHS-laite on hyvin helppokäyttöinen, joten kannattaa tehdä kulttuuriteko ja siirtää omat muistot digiaikaan. Kysy lisätietoja kirjastostasi.

Teksti: Eeva Nikander

LUKKI-KIRJASTOKILPAILU

Kysymys: Kuinka monta kirjastoautoa Lukki-kirjastoilla on yhteensä?

Voit jättää vastauksesi mihin tahansa Lukki-kirjastoon 28.2.2015 mennessä. Palkintoina kirjoja, joita ovat lahjoittaneet Suomalainen Kirjakauppa Lohja, Kustannus Mäkelä ja Robustos.

Vastaus: _____

Vastaja: _____

Osoite: _____

Puhelin: _____